

TWENOT

**TWEEDE
NEDERLANDSE
ORGANISATIE VAN
TANKHOBBYISTEN**

DE 'T'ANK

141

**DECEMBER
1999**

In dit nummer:

**De M915 vrachtwagenserie (2)
De cavalerie van El Salvador
Tiger tanks bij Arnhem
M88A1 Medium Recovery Vehicle
M8 Greyhound**

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van TWENOT, de "Tweede Nederlandse Organisatie van Tankhobbyisten".

Internet : <http://members.xoom.com/TWENOT/>
e-mail :

ISSN: 1382-8991

BESTUUR:

Voorzitter : **Johan Groen**
Vice-voorzitter : **Joop v.d. Weerden**
Secretaris +
Speciale activiteiten : **Marc Tempels**
Penningmeester : **Kees Blijleven**
Externe contacten : **Jan Frankema**

REGIOCOÖRDINATOREN

Noordwest Nederland:
Jan van Veen, Haarlem,
Noordoost Nederland:
Bas Karman, Meppen,
Midden Nederland:
Marcel von Hobe, Deventer,
Zuidwest Nederland:
Rob Plas, Halsteren,
Zuidoost Nederland:
Marc van Etten, Loon op Zand,

REDACTIE

Jan van Veen

SECRETARIAAT:

of
Postbus 357
8000 AJ ZWOLLE

LIDMAATSCHAP:

t/m 18 jr f. 25,-
> 18 jr f. 30,-
buitenland f. 45,-
of EURO 20,50
per kalenderjaar
Postbank 3026112
tnv. TWENOT, Heiloo

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van de vereniging TWENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegezonden. In de rubriek VRAAG & AANBOD kunnen leden niet-commerciële advertenties plaatsen.

Copy voor DE TANK moet uiterlijk de vijftiende van iedere oneven maand bij de redactie zijn. Bij aanlevering van copy op discette: Word 6.0

HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKEL EN/OF AFBEELDINGEN IS TOEGESTAAN NA (SCHRIFTELIJKE) TOESTEMMING VAN DE REDACTIE.

VERENIGINGSNIEUWS

Het was op 2 oktober j.l. weer eens een echte, ouderwets gezellige TWENOT bijeenkomst, met veel opkomst en veel modellen. Veel bekende, maar ook veel onbekende gezichten van leden die de weg naar de Bernhardkazerne hadden gevonden.

Zoals altijd duurde het officiële vergadergedeelde maar kort. Belangrijkste gebeurtenis was het aanbieden van twee modellen aan de heer Thoma, voorzitter van het Cavaleriemuseum. Het betrof modellen van de Leopards 2A4 en 2A5, gebouwd door Klaas Postmus en Eelco-Jan Dijkstra. Het eerste model werd aangeboden namens TWENOT, het tweede model door henzelf. Ze werden door de heer Thoma in dank aanvaard.

Vervolgens werd goedkeuring gevraagd voor een contributieverhoging. Door de steeds stijgende kosten is de oude contributie niet meer kostendekkend. De aanwezige leden gingen bijna unaniem accoord met het voorstel. De nieuwe contributiebedragen staan in de kolom hiernaast.

Dan onze jaarlijkse modelbouwwedstrijd. Er waren mooie modellen ingeschreven, waardoor er sprake was van echte concurrentie. De prijzen werden als volgt verdeeld:

Best of Show:

Marcel Zwarts met het diorama 'Oosterbeek, 25 september 1944'

Categorie E, Jeugdleden:

1e prijs: Kevin van Leijden met een model van een Duitse Kübelwagen;

2e prijs: Kevin van Rijnberk met een diorama 'Gered door de Fallschirmjäger'.

Categorie D, Kleinschalige diorama's:

1e prijs: Arjan Scheerhout met een diorama 'M3A1 Stuart op een Pacific eiland, 1944';

2e prijs: Arjan Scheerhout met een diorama 'GMC truck, Red Ball Express, 1944';

3e prijs: Paul Haring met een diorama 'Jagdpanther en Poolse Firefly'.

Categorie C, Grootschalige diorama's:

1e prijs: Arjen van Broekhoven met een diorama 'Which way to go?';

2e prijs: Roger Hurkmans met een diorama 'Duitse veldkeuken';

3e prijs: Bert Koopman met een diorama van een Duitse infrarood gevechtsgroep.

Categorie B, Kleinschalige modellen:

1e prijs: Han Krol met een Pz.Kpfw.IV Ausf.F1;

2e prijs: Han Krol met een Pz.Kpfw.II Ausf. F.

Categorie A, Grootschalige modellen:

- 1e prijs: Roger Hurkmans met een Sd.Kfz.250 Neu;
- 2e prijs: dhr. Timmerman met een GMC met 40 mm Bofors luchtafweerkanon;
- 3e prijs: Kees Blijleven met een OXC Bedford trekker met Queen Mary trailer.

Alle winnaars gefeliciteerd, alle deelnemers bedankt voor hun deelname!

Ten slotte nog een paar statistische gegevens:

. aantal bezoekers volgens presentielijst:	96
. aantal bezoekers volgens schatting:	150
. aantal ingeschreven modellen:	49
. waarvan categorie A	24
. categorie B	2
. categorie C	15
. categorie D	4
. categorie E	4
. aantal ingevulde stembriefjes	61

Nationale Modelbouwmanifestatie 1999

Van 17 tot 24 oktober is dit jaar de jaarlijkse Modelbouwmanifestatie gehouden in het Militaire Luchtvaart Museum te Soesterberg en na een lange afwezigheid was ook de **TWENOT** weer aanwezig op deze door de IPMS georganiseerde 'beurs'.

Voor de duur van de manifestatie verzorgde de **TWENOT** een aantrekkelijke stand, echter zonder standbemanning. In goed vertrouwen stelden de volgende leden meerdere modellen beschikbaar voor de Show: Theo de Haan, Ton Burger, Bert Linddeboom, Marc van Etten, Rob Plas en Marc Tempels.

Het toezicht op de modellen werd gedurende de show verzorgd door onze collega vliegtuigbouwers van de IPMS. Dit is prima verlopen, aangezien er bij geen enkel model van ons schade is opgetreden, uitgezonderd de onvermijdelijke transportschade

(te hard over een verkeersdrempel, te kort door de bocht, etc.)

Ook in een tweede opzicht was het voor de **TWENOT** een prima beurs, aangezien we de *Publieksprijs* hebben gewonnen voor de beste stand c.q. presentatie. Speciale vermelding hierbij kreeg Theo de Haan voor zijn verzameling militaire motorfietsen.

Dit alles stimuleert om volgend jaar (3e week oktober 2000) met een nog grotere en meer gevarieerde **TWENOT** stand deel te nemen. En misschien zijn er dan ook genoeg vrijwilligers te vinden om de stand te bemannen en wellicht modelbouwdemonstraties te geven.

Pak dus uw agenda en noteer dit voor 2000. Via mededelingen in de toekomstige Tank's houden wij u op de hoogte.

Jubileum Commissie

Arne Poirot, Marc van Etten en Jan van Veen verklaarden zich bereid zitting te nemen in de commissie die gaat nadenken over de manier waarop we over anderhalf jaar ons 25 jarig bestaan gaan vieren.

Toch doen we nogmaals een beroep op alle leden om hiervoor ideeën in te leveren. 650 leden weten meer dan één bestuur en één commissie. U kunt uw bijdrage indienen bij onze secretaris.

Foto's voorpagina:

Kleine foto: een vroege versie van de Sd.Kfz.7 met daarachter een aanhanger waarop de loop van een 150 mm kanon. Deze foto is genomen tijdens de Duitse opmars door Frankrijk in 1940. (Foto Budesarchiv).

Grote foto: een Marmon Herrington verkenningswagen van de Britse 78ste Infanteriedivisie tussen de ruïnes van het plaatsje Centuripe op Sicilië. (Foto IWM).

AGENDA

18 december	: Regiomiddag Noordwest, Jan van Veen, Haarlem
22 januari	: Regiomiddag Noordoost, Sneek
31 januari	: Regiomeeting Zuidwest, Tholen
12 + 13 februari	: Modelbouwbeurs in Goes
11 maart	: Flanders Contest, IPMS Antwerpen
18 maart	: regioavond Zuidwest, Rob Plas, Halsteren
4 maart	: Regiomiddag Noordoost, Ureterp
12 t/m 16 april	: InterModelbau, Dortmund (D)
15 april	: 1e ledenbijeenkomst, Cavalieriemuseum, Amersfoort
22 april	: Regiomiddag Noordoost, Ureterp
3 juni	: Regiomiddag Noordoost, Ureterp
17 juni	: 2e ledenbijeenkomst, Overloon
19 t/m 23 juli	: 'War and Peace Show', Beltring (GB)
9 september	: Regiomiddag Noordoost, Ureterp
23 + 24 september:	Euro Militaire, Folkestone (GB)
7 oktober	: 3e ledenbijeenkomst, Amersfoort of Zwijndrecht

- 14 + 15 oktober : DUZI, Wesel (D)
 15 t/m 20 oktober : Nationale Modelbouwmanifestatie, Soesterberg
 21 oktober : Regiomiddag Noordoost, Ureterp
 21 + 22 oktober : Modelbouwmanifestatie Hasselt 2000 (B)
 ? november : IPMS Nationals, Nieuwegein
 9 december : Regiomiddag Noordoost, Ureterp

De leden die al langer lid zijn weten het al: bij de laatste TANK van het jaar zit de acceptgiro voor de contributie voor het volgende jaar.

Hij zit in de enveloppe op de omslag!

U krijgt de eerste TANK van 2000, die begin februari uitkomt, toegestuurd indien uw contributie op het moment van verzending van de nieuwe TANK door de penningmeester is ontvangen. Betaalt u te laat, dan krijgt u DE TANK pas in april.

Voorkom dus teleurstelling en betaal op tijd!

Buitenlandse leden die de contributie vanuit het buitenland overmaken op onze giro, moeten het bedrag verhogen met f 6,50 in verband met de kosten die de Postbank berekent. Eurocheques zijn welkom, doch moeten worden uitgeschreven t.g.v. uw penningmeester (Kees Blijleven); dit omdat de bank ze anders niet uitbetaalt.

NB: de buitenlandse contributie bedraagt f 45,- of 20,50 EURO, eventueel dus te verhogen met f 6,50 of 3 EURO voor bankkosten.

NIEUWE LEDEN

R. AGTERBERG, [REDACTED]; S. ALDERLIESTE, [REDACTED]
 [REDACTED] A. van DAM, [REDACTED], Luxemburg, [REDACTED]; A.F.M. van
 EMPEL, [REDACTED]; H. GEUX, [REDACTED]
 [REDACTED] C.P.T. GREUTER, [REDACTED]; E. HELD, [REDACTED]
 [REDACTED] J.E.W. HOLLEBRANDSE, [REDACTED]
 email: [REDACTED] J.P. de JESUS ALFONSO, [REDACTED]
 [REDACTED] email: [REDACTED] R.H. KREMER, [REDACTED]
 email: [REDACTED] H.J.A. van LUIK, [REDACTED]
 [REDACTED]; R. van NIFTERICK, [REDACTED]; C.H.A.M.
 STREUTJENS, [REDACTED]; R. STRUCKS, [REDACTED]
 [REDACTED] email: [REDACTED] A. TEMMING, [REDACTED]
 J.A. ULEHAKE, [REDACTED]; J.C. WIJNSTOK, [REDACTED]
 [REDACTED]

Welkom bij TWENOT!

NB: Ledenlijsten zijn op aanvraag verkrijgbaar. Stuur een kaartje naar Kees Blijleven, [REDACTED]
 [REDACTED] De lijst wordt dan met de eerst volgende TANK toegestuurd.

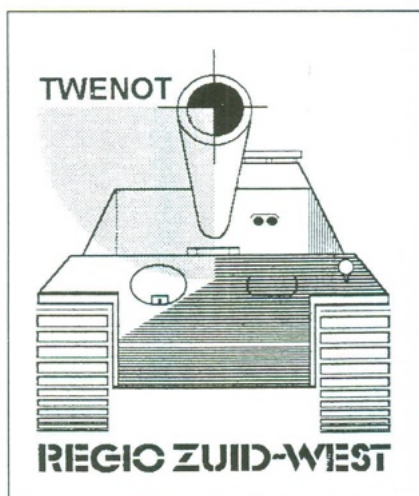
Regio Noordwest Nederland

Ja, je leest het goed. Na een rustig jaar herb ik maar weer eens een regiomiddag georganiseerd. Je bent welkom op **zaterdagmiddag 18 december a.s.**, bij mij thuis in de [REDACTED] in **Haarlem**.

In overleg met andere regioleden hebben we een thema gekozen, en wel het beschilderen van rupsbanden. Dit leek ons wel een aardig onderwerp; misschien zijn er leden die hier ideeën over of juist problemen mee hebben.

Iedereen is van harte welkom. Uiteraard is er gelegenheid om overtollige bouwdozen of boeken te koop aan te bieden. Wel graag van te voren een telefoontje, zodat ik voor genoeg natjes en droogjes kan zorgen.

Jan van Veen
[REDACTED]

Op **31 januari 2000** vindt de eerste regiomeeting van de nieuwe eeuw plaats. Samen met Regio Zuidwest van de IPMS willen we iedereen welkom heten in Zaal De Meulvliet in Tholen.

Er zijn al eens eerder van dergelijke gezamenlijke avondjes gehouden, die altijd best gezellig waren. Hoewel de IPMS voornamelijk vliegtuigen en trucks bouwt, kunnen zij een goed gemaakte tank ook waarderen en wat mij betreft is dat andersom ook zo.

Het adres is: **Sport- en Gemeenschapscentrum Meulvliet, Zoekweg 8, Tholen.**

Ook wil ik de mensen hierbij weer uitnodigen voor een avondje bij mij thuis en wel op **zaterdag 18 maart**. In de volgende TANK volgen verdere berichten, maar je kunt de datum alvast in je agenda zetten en mij even bellen dat je komt.

Ten slotte wil ik mijn oproep voor de beurs in Goes herhalen (**12 + 13 februari a.s.**). Het is leuk om zo'n beurs ook eens 'van achter de schermen' mee te maken. Meld je dus aan en beleef het mee!

Rob Plas, [REDACTED]
e-mail: [REDACTED]
regio homepage:
<http://people.zeelandnet.nl/robplas>

Regio Noordoost Nederland

Al een tijdje werken IPMS en TWENOT Noord samen in de vorm van gezamenlijke bijeenkomsten op zaterdagmiddagen. Het afgelopen jaar is dat beide groepen goed bevallen. Elkaars modellen bekijken, altijd wel wat handel en gewoon over de hobby kletsen.

Op **22 januari a.s.** hoop ik weer 'Open School' te houden. Twenotters zijn hierbij van harte uitgenodigd op de **Simon Havingaschool, Griend 20 in Sneek**. Voor routes en info kun je even bellen: [REDACTED]

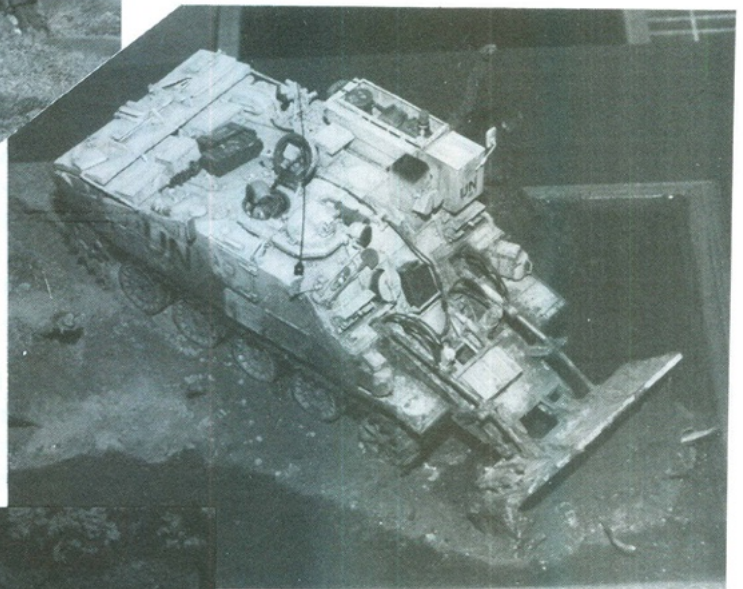
De andere bijeenkomsten, verder in het jaar, worden gehouden in Ureterp (vlakbij Drachten). Het Multifunctioneel Centrum De Wier in Ureterp is s'middags om ongeveer 2 uur open op de volgende data: 4 maart, 22 april, 3 juni, 9 september, 21 oktober en 9 december.

Jan Frankema.
[REDACTED]

In de afgelopen decennia heeft Groot Brittannië altijd in ruime mate troepen bijgedragen aan VN vredesactiviteiten. Dit geeft modelbouwers de kans ook eens een ander kleurtje te gebruiken dan alleen maar legergroen of woestijngeel. In deze aflevering een paar witte Britse voertuigen. U ziet een *Ferret* pantserwagen (een 'old soldier', -1-), een *FV180* genievoertuig -2-, een *Scimitar* verkenningvoertuig -3- en een *Warrior* infanteriegevechtsvoertuig -4-.

1

2

3

4

De cavalerie van El Salvador.

Bij het doornemen van het oktobernummer van het Franse blad RAIDS werd mijn aandacht getrokken door een artikel over de cavalerie van het leger van El Salvador. Niet dat ik daar bijzondere belangstelling voor heb, maar meer door de foto's van een pantserwagen afgeleid leek te zijn van de bekende Dodge 'BEEP'. Bij het lezen van het artikel bleek dat het hier ging om een pantserwagen met de naam 'CASHUAT', wat 'paard' betekent en die inderdaad is afgeleid van een Dodge.

Het Salvadoraanse leger is maar klein en het heeft slechts bescheiden middelen tot zijn beschikking. Desondanks is het in de afgelopen decennia zeer actief geweest. Bekend is de 'voetbaloorlog' die in 1969 met Honduras werd gevoerd. Deze oorlog dankt zijn naam aan het feit dat hij voortvloeide uit een conflict dat ontstond als gevolg van een voetbalwedstrijd tussen de beide landen (dus een letterlijke invulling van de uitspraak 'Voetbal is oorlog' van de Nederlandse bondscoach Rinus Michels, een paar jaar later). Na afloop van deze oorlog kreeg het land te maken met binnenlandse conflicten, die pas in 1992 tot een einde kwamen.

Het gepantserde materieel is grotendeels ondergebracht bij het enige cavalerieregiment dat het leger telt. Het omvat op dit moment een tiental **AML90** Panhard pantserwagens, acht **UR-416** troepentransportvoertuigen en een vijftigtal plaatselijk gebouwde **Cashuat** pantservoertuigen. Het regiment is ongeveer duizend man sterk, waarvan circa vijftig officieren en de rest onderofficieren en manschappen. Het is verdeeld in drie gemechaniseerde bataljons, een ondersteuningsbataljon met 81 mm mortieren en 106 mm kanonnen en een verkenningseskadron, uitgerust met gedeeltelijk gepantserde jeeps, bewapend met 106 mm terugstootloze vuurmonden.

De 'moderne geschiedenis' van de Salvadoraanse cavalerie begint in 1975. Na een zes jaar durend wapenembargo als gevolg van de voetbaloorlog, kan het land van West-Duitsland twaalf UR-416 pantservoertuigen kopen. Deze, op het chassis van de Unimog gebaseerde, lichtgepantserde voertuigen worden zonder bewapening afgeleverd.

Tijdens de burgeroorlog worden ze gebruikt door verschillende onderdelen van het leger en het cavalerieregiment, waarbij ze vaak worden aangevuld door civiele vrachtwagens (met name Mack en MAN), die door middel van staalplaten van een geïmproviseerde pantsering zijn voorzien.

De UR's die deze periode overleefd hebben, worden nu gebruikt door het cavalerieregiment. Ze zijn bewapend met een voorwaarts vurend .50 machinegeweer, er kan een M60 mitrailleur worden geplaatst voor vuur in achterwaartse richting.

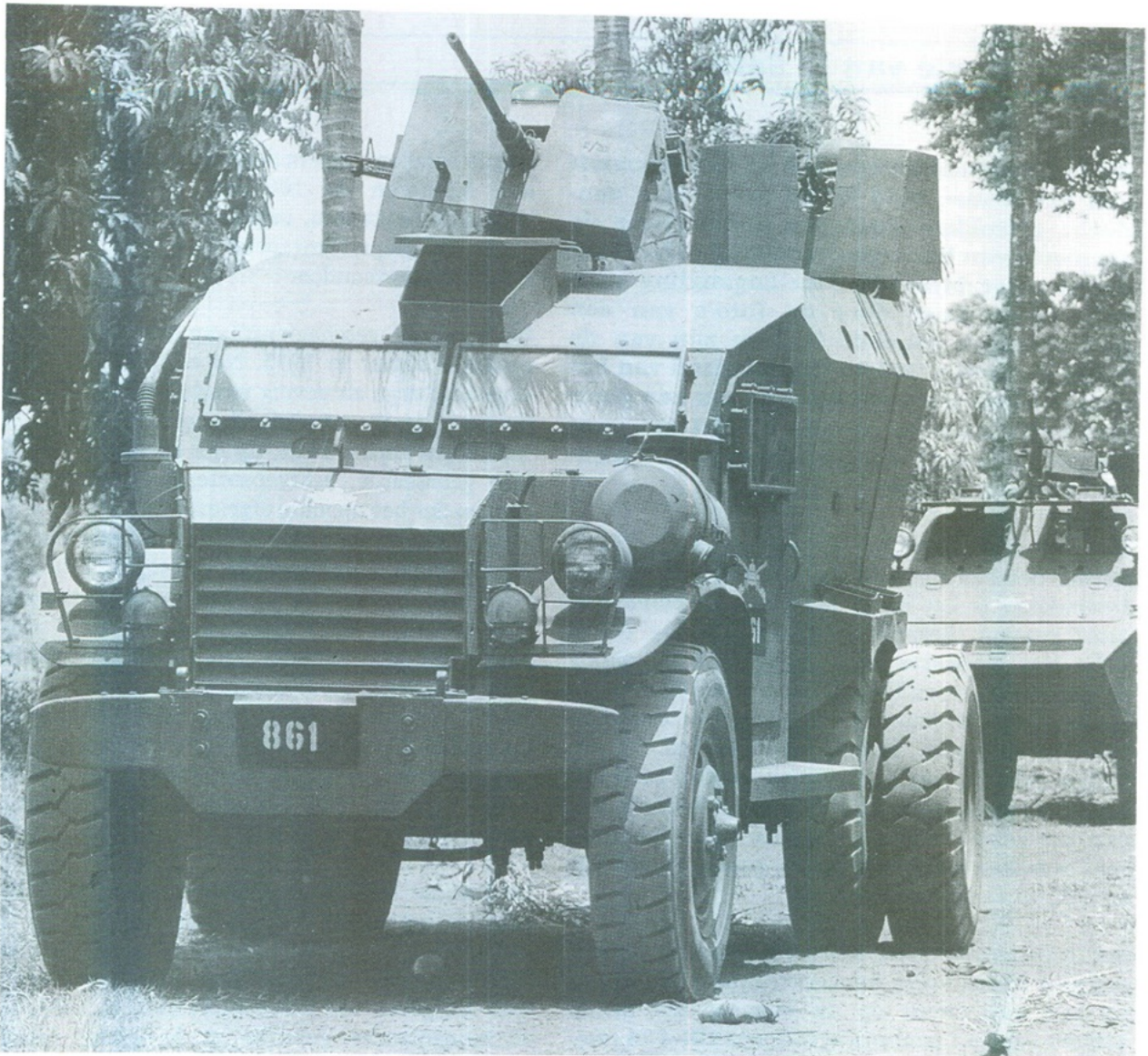
De Cashuat (wat in de Indiaanse taal 'paard' betekent) is het meest recente voertuig van het Salvadoraanse leger. Het is een lokaal ontworpen wielvoertuig, zowel bestemd voor troepenvervoer als voor het geven van lichte vuursteun. In 1985, toen de binnenlandse guerrilla in hevigheid toenam, kreeg het leger steeds meer behoefte aan materiaal voor het vervoer van troepen en het doen van aanvallen. Er bleken zo'n honderd voertuigen nodig te zijn om de drie bataljons voldoende te kunnen uitrusten.

De financiële mogelijkheden waren echter uiterst beperkt, waardoor het uitgesloten was duur buitenslands materiaal te kopen. Men moest derhalve een andere oplossing vinden. Salvadoraanse technici, ondersteund door Amerikaanse deskundigen uit Detroit, de autostad bij uitstek, onderzochten de mogelijkheid om een voertuig te bouwen op basis van het onderstel van de Dodge M37 $\frac{3}{4}$ tonner, waarvan er in de jaren zestig enkele tientallen waren geleverd. Men had liever iets gedaan op basis van de Unimog U1700L, waar daar waren geen middelen voor beschikbaar.

Het onderstel van de Dodge M37 werd verbeterd met een 110 pk dieselmotor en het remsysteem en de transmissie van de Dodge $2\frac{1}{2}$ ton en er werd een geschikte opbouw ontworpen. De totale productie bedroeg uiteindelijk 66 voertuigen, die in El Salvador zelf werden gebouwd voor een prijs, waarvoor men bijvoorbeeld in de VS slechts twintig voertuigen van Cadillac Gage had kunnen kopen.

Het UR-416 gepantserde troepentransportvoertuig.

Een product van eigen bodem: het Cashuat vuursteunvoertuig. De dubbele achterwielen zijn duidelijk te zien. Sommige officieren beschouwen dit als een overbodig dood gewicht. Aan de andere kant maken ze het voertuig iets minder kwetsbaar.

schootsveld, maar in praktijk is dit beperkt tot 180°, om te voorkomen dat de .50 de schutters raakt van de twee M60 machinegeweren die achterin het voertuig kunnen worden geplaatst. In de zijwanden zijn acht schietpoorten gemaakt, zodat de inzittenden met hun wapenning eveneens vuursteun kunnen geven.

Ook de bestuurder en de commandant/radioman, die voorin zitten, hebben eveneens schietpoorten in de voorruitpantering. De bodemvrijheid van het voertuig is zodanig dat er een zekere bescherming is

tegen de explosies van antipersonneelsmijnen.

De Cashuat bestaat op dit moment in twee uitvoering: vuursteun en troepenvervoer. Het vuursteunvoertuig is bewapend met een .50 machinegeweer in een motorisch aangedreven toren, die uiteraard in geval van nood ook met de hand kan worden rondgedraaid. De schutter heeft in theorie een 360°

De troepentransportversie van de Cashuat heeft als bewapening twee voorwaarts vurende .50 machinegeweren in dubbelopstelling. In de achterbak is ruimte voor tien volledig uitgeruste soldaten.

De troepentransportversie van de Cashuat. Beide .50's in dubbelopstelling zijn duidelijk zichtbaar.

De Cashuat schijnt goed bestand te zijn tegen trefers van RGP projectielen. Tijdens het offensief van de rebellen in 1989 werden herhaaldelijk Cashuats door deze raketten getroffen, wat natuurlijk wel schade opleverde, maar zelden leidde tot 'total loss'. Wel kregen de voertuigen in hoog tempo extra bescherming in de vorm van gazen schermen die op enige afstand van de pantsering werden aangebracht.

Een ronduit zwak punt van de Cashuat is zijn geringe terreinvaardigheid. Door zijn vrij hoge gewicht en betrekkelijk zwakke motor kan hij niet veel meer doen dan het uitvoeren van wegpatriouilles, konvooibegeleiding of bestrijding van onlusten in bebouwde gebieden. Om de terreinvaardigheid toch te verbeteren is bij de meeste voertuigen de achteras voorzien van dubbele wielen. Het effect hiervan is echter twijfelachtig. Het schijnt dat hij in het terrein meer wordt afgeremd dan dat er verbetering optreedt.

Wel heeft hij er een dreigend uiterlijk door gekregen en wie weet wat voor positieve effecten dat kan hebben.

De speerpunt van de Salvadoriaanse cavalerie wordt gevormd door de twaalf AML90 Panhard pantserwagens, die sinds 1969 in gebruik zijn. Met hun grote vuurkracht en mobiliteit leveren ze de slagkracht die nodig was in de bijna voortdurende strijd tegen de rebellen. Vanaf het begin van de burgeroorlog werden ze gebruikt voor konvooibegeleiding en tijdens het offensief in 1989 werden ze ingezet in de straatgevechten in de hoofdstad San Salvador, waar ze met hun 90 mm kanon sluipschutters en posities van de rebellen onder vuur namen. De Salvadorianen gingen zelfs zover dat ze met de voer-

Een Panhard AML90 pantserwagen, al dertig jaar in gebruik.

tuigen frontale aanvallen uitvoerden op rebellenposities, maar nadat hierbij in ieder geval een voertuig door RGP raketten werd vernield, werd men hiermee toch wel voorzichtiger. Een van de maatregelen was dat men ook de AML's met beschermende gaasschermen uitrustte.

Omdat het voertuigenbestand inmiddels toch wel behoorlijk is verouderd, hoopt de cavalerie dat de AML en UR-416 voertuigen kunnen worden vervangen door bijvoorbeeld M113's, die door het Amerikaanse leger in grote aantallen worden afgestoten. Men heeft zelfs al plannen om de torens van de AML pantserwagens op M113 rompen te plaatsen. Het is echter de vraag of het zover zal komen. Behalve het kostenprobleem brengt de M113 ook een aantal operationele beperkingen met zich mee. Zo kan hij door zijn grotere omvang lang niet op alle plaatsen komen waar de huidige voertuigen wel kunnen komen. Veel bruggetjes in het binnen-

land zijn gewoon te zwak om het gewicht van een M113 te kunnen dragen.

Tegelijkertijd moet de bewapening van het Salvadoraanse leger ook worden gezien naast die van de legers van de naburige landen. In het noorden heeft de (bijna traditionele vijand) Honduras enkele tientallen Scorpion en Scimitar lichte tanks, ondersteund door Saladin pantserwagens. In het oosten beschikt Nicaragua over T55 tanks en BTR pantservoertuigen.

De binnenlandse onlusten lijken inmiddels gelukkig voorbij te zijn en in dat licht bezien kan het land voorlopig nog vooruit met de AML, UR-416 en Cas-huat voertuigen.

Bron: La cavalerie Salvadorienne; Frédéric LERT, Raids, oktober 1999.

Vertaling: Kees Blijleven.

TWENOT en INTERNET

door BERT van der VELDEN

BOEKEN:

<http://wae.clever.net/webcat/bulgbib.htm>
<http://www.crusader.net/texts/mk/index.html>

BOUWERKEN:

<http://www.geocities.com/Athens/Forum/1491/index.html>
<http://www.hunsrueck.com/umgebung/seite401.htm>
<http://www.timetravellers.org/Ocean/Ocean.htm>

HANDEL:

<http://www.academyhobby.com/maine.htm>
<http://www.amazon.com/exec/obidos/subst/home/books.html/102-2086939-1890400>
<http://www.chrisevansbooks.com/tanks.html>
http://www.debik.com/English/ampc_CDs/US_Tanks_and_Fighting_Vehicles.htm
<http://www.lastsquare.com/davco.html>
<http://www.omas-antik-haus.com/military.htm>

LEGER:

http://pplxwd.win.tue.nl/~drenth/BritArmy/brit_army_research.html
<http://www.3ad.org/>
<http://www.inet.hr/steelpanthers/military/>

MODELBOUW:

<http://www.asahi-net.or.jp/~fk7h-tkuc/hp/english/link.html>
<http://www.geocities.com/Pentagon/Quarters/5736/index.html>
<http://www.incl.ne.jp/~hinoki/index.html>
<http://www.verinet.com/~dlc/theking.htm>

MUSEUMS:

<http://www.geocities.com/CapeCanaveral/Hangar/6474/index.html>
<http://www.geocities.com/CapitolHill/8716/armour.html>

OOORLOG:

<http://freespace.virgin.net/hart.ofeuro/bulgebat.html>
<http://home.wxs.nl/~white.horses/>
<http://www.trabel.com/bastogne/bastogne-battlebulge.htm>
<http://www.vac-acc.gc.ca/general/sub.cfm?source=Memorials/ww1mem>

PERSONEN:

<http://stuart.dmi.usma.edu/Milresources/Generals/famgrads.htm>
<http://www.2ndarmoredhellonwheels.com/generals.html>

Bibliography for Battle of the Bulge on CD-Rom
 Adolf Hitler's Mein Kampf

The Maginot Line
 Maginot Linie
 Excavations of WWI Trenches at Auchonvillers

Academy Model Hobby Kits
 Amazon.com's Book Store

Tanks (Books)
 US Tanks and Fighting Vehicles on CD-Rom

DAVCO Miniatures
 Oma's Antik House Military Collection

British Army Research
 3d Armored Division
 Armed Forces of Former Yugoslav Republics

Modeling Links
 Bay Area RC Tankers
 Hinoki's Model Workshop (R.C.)
 Tamiya King Tiger 1/16 revue

Armour Museum
 Oshawa Military and Industrial Museum

Battle of the Bulge
 Ardennen Poteau - '44 Collection
 Bastogne: Battle of the Bulge
 First World War Memorials in Europe (Canada)

Famous West Point Graduates
 Generals

VOERTUIGEN:

[http://home.worldonline.nl/~jova/index.htm#Home\(page\) of the mighty](http://home.worldonline.nl/~jova/index.htm#Home(page) of the mighty)
http://users.forthnet.gr/ath/dimi_labada/BPz-2@.html
<http://wwii-allied-afvs.virtualave.net/index.html>
<http://www.achtungpanzer.com/profiles.htm>
<http://www.clubi.ie/exalted/prototyp.htm>
<http://www.cs.net/panzer/linkshomepage.htm>
<http://www.eagle.ca/~harry/vehicles/worth/allied.htm>
<http://www.geocities.com/CapitolHill/Congress/1418/odbalinx.htm>
<http://www.geocities.com/Pentagon/5265/futuretank.htm>
<http://www.geocities.com/Pentagon/Bunker/8757/armor.html>
<http://www.geocities.com/Pentagon/Quarters/1975/armorweb.htm>
<http://www.iei.net/~doghouse/homlin12.htm>
<http://www.omnitech.com/sts.html>
<http://www.team.net/www/museums/austria.html>

Maus Home Page

Bergepanzer 2 (Greece)
Armored War WWII Allied AFV Data
Achtung Panzer! Index
Prototypical Militaria
Reference Links
Allied Armoured Fighting Vehicles
Cardboard heroes - Oddball Tanks
Crisis of Confidence in Armor?
Armored Fighting Vehicles Page (Aberdeen eo)
Armored Web Site
Dog House's All American Links Page
Robotic Systems
Automotive Museums in Austria

Voor de liefhebbers is er een complete lijst beschikbaar van deze en alle eerder genoemde sites. Stuur een mailtje naar: en je krijgt hem toegestuurd.

Groeten,
Bert van der Velden

Onder de naam **"MIL-MOD"** opende **Wim Vink** onlangs een nieuwe website voor bouwers van, maar ook andere geïnteresseerden in, na-oorlogse Amerikaanse militaire voertuigen en bijbehorende uitrusting.

In de site vindt u o.a. artikelen over de bouw van modellen, geschiedenis van voertuigen en andere onderwerpen in het brede terrein van de na-oorlogse Amerikaanse militaire voertuigen, alsmede foto's van modellen, voertuigen in 1:1, technische handboeken en oude modelbouwdozen. Voorts bevat de site een twaalfstal nieuwsgroepen en een aantal links met andere sites.

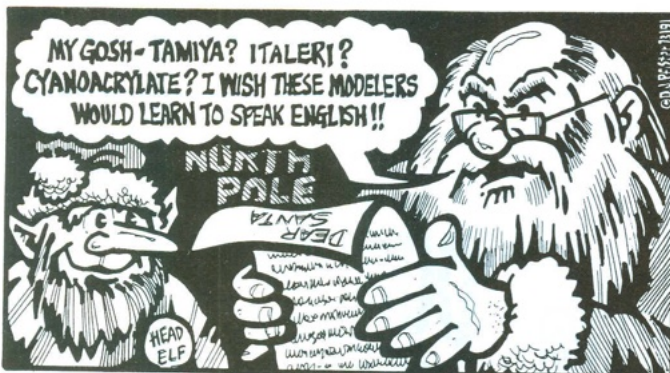
Samenvattend dus een site die u bij een tocht door het Internet beslist niet moet overslaan. Het juiste adres: <http://www.mil-mod.nl>

Redactie.

Rob Plas, onze regiocoördinator Zuidwest, is bezig een bestand samen te stellen met zoveel mogelijk email adressen van TWENOT leden. Meer en meer leden krijgen of hebben een email adres en dit kan ook voor de vereniging makkelijk zijn. Denk bijvoorbeeld aan het doorgeven van een nieuwsbrief of een last-minute wijziging, zoals begin van dit jaar met de bijeenkomst in Amersfoort.

Het verzoek is dus aan alle emailadreshouders hun adres aan Rob door te geven of . Indien je op enig moment geen behoefte meer hebt aan deze toekomstige service, doe dan een 'reply' met alleen 'remove' in de Subject of Onderwerp regel en je wordt direct weer uit het bestand gehaald.

Redactie

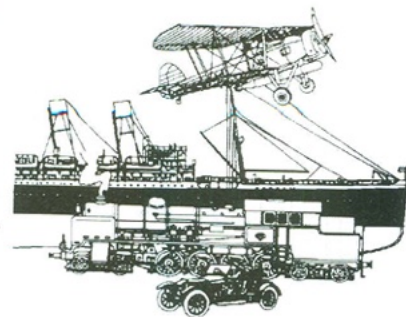

Modeltoons by Duane J. Pfister

PIJP-LINES

MODELBOUW & HOBBY

TECHNO HOBBY

Pijpenstraat 34 7511 GM ENSCHEDE Tel/Fax: 053-4305727

Verlinden Productions

20005 V-150 81 mm Mortar Carrier	van fl 84,95 voor	fl 50,00	OP=OP
20006 Soviet BRDM-2	van fl 109,95 voor	fl 75,00	OP=OP
20009 BRDM-2 whit AT-3 'SAGGER'	van fl 109,95 voor	fl 75,00	OP=OP
1467 Schwimmwagen Crew		fl 67,95	
1471 King Tiger Crew 9 (2 fig.)		fl 39,95	
1472 "Thing to do" (2 fig.)		fl 39,95	
1476 Pioneer Tools, Racks, Clamps (for US Vehicles)		fl 34,95	

CMK Resin Armor

RA 001 Karl Morser (Early chassis)	fl 297,50
RA 002 Panzer IV Munitionstrager	fl 189,95
RA 003 Henschel Type 33 D1 LKW	fl 189,95
RA 004 Karl Morser (Late chassis)	fl 297,95

CMK

T35005 German 3.7 cm Anti-aircraft gun 43 whit chassis	fl 23,95
T35002 Sturmgeschutz IV (Late version)	fl 59,95

Warriors

35046 Hitler youth member	fl 35,95
35161 Tropical panzer crew No 2	fl 59,95
35188 waffen SS Panzerknacker team	fl 35,95
35199 SS PAK 40 Crew set No 1	fl 84,95

Jaguar

63601 "WAS IM HIMMEL !" -GR Souvenir hunters inclusief ITALERI Jeep	fl 162,50
63516 Stug III D Interior (voor DRAGON)	fl 99,95

Andrea Miniatures

S5-S8 Off Duty 1:32	fl 92,50
S5-S2 walking Set 2 1:32	fl 97,50
S5-F35 SS Obersturmfuhrer 1:32	fl 32,95
S5-F38 Afrika Korps 1942 1:32	fl 32,95
S5- F27 US Staff Sergeant 1942 1:32	fl 27,95

*Prettige Kerstdagen en
een Gelukkig Nieuwjaar*

TWENOT leden 10% KORTING
Dit geldt niet voor aanbiedingen!

OOK POSTORDER!
vanaf fl100,- verzendkosten 50%
vanaf fl250,- verzendkosten GRATIS

Bij deze een artikel omtrent het gebruik van gepantserde voertuigen door Duitse eenheden tijdens de bevrijding van ons land.

De meesten van ons weten dat de 9^e en 10^e SS pantserdivisies verantwoordelijk waren voor de geallieerde nederlaag bij Arnhem, maar welke overige eenheden met rijdend materiaal er actief waren, blijft meestal een grote vraag. Aangezien ik nu al een paar jaar met dit onderwerp bezig ben, is het mogelijk een globale opsomming te geven van wat er hier zoal heeft rondgereden. De meeste gegevens komen uit rapporten die na de oorlog door Duitse officieren gemaakt zijn, maar er is ook gebruik gemaakt van originele rapporten.

De boeken van Jentz en Spielberger waren ook een grote hulp bij dit onderzoek. Dat deze geschreven gegevens niet altijd al te precies zijn, wordt bewezen door de honderden foto's die er bestaan.

Er zijn leden die mijn collectie al hebben bekeken, maar voor hen die hier niet van op de hoogte zijn wil ik met dit artikel een idee geven van wat er gebeurd is in die tijd. De tabel aan het eind van dit artikel zal waarschijnlijk nog niet compleet zijn. Of dit ooit zal lukken is nog maar de vraag.

Het ligt in de planning dat het ooit zal komen tot een publicatie over dit onderwerp, maar dat kan nog vele jaren duren.

Mocht iemand op- of aanmerkingen hebben over wat ik hier geschreven heb, dan zou ik dit graag vernemen.

Schwere Panzer-Kompanie 'Hummel'

Als er gesproken wordt over het Duitse militaire apparaat tijdens de tweede wereldoorlog, dan weten de meeste mensen wel iets van de Duitse vindingen zoals de Blitz Krieg, de U-boot, de Stuka, en de Bismark. Zo was er ook een tank die tot ver na de oorlog tot de verbeelding bleef spreken: de 60 ton zware Panzer Kampfwagen 6, 'Tiger' ofwel de Pz.Kpfw. VI 'Tiger'. Doordat de doorsnee soldaat niet zo'n grote kennis had op het gebied van vijandelijke voertuigen en door het aandikken van vele gebeurtenissen, ontstonden er allerlei verhalen over acties tegen Tiger tanks. Dit is vaak niet helemaal juist. Het gaat hier meestal om de lichtere tanksoorten.

Er zijn bij Arnhem twee eenheden geweest die de beschikking hadden over Tiger tanks. Dit waren de schwere Panzerabteilung 506 (Tiger II), die pas tegen het einde van de strijd actief was in Oosterbeek,

en de schwere Panzer-Kompanie "Hummel" (Tiger I), die actief was op en rondom de Arnhemse verkeersbrug.

Schwere Panzerkompanie Hummel was niet naar een pantseruitvoering genoemd, maar bij wijze van uitzondering naar de naam van haar commandant. Deze eenheid, in eerste instantie een zelfstandige legereenheid, was geheel met Tiger tanks (hoofdzakelijk de Tiger I, maar later ook de Königstiger) uitgerust.

De oprichting vond plaats ongeveer begin juli 1944, bij de Panzerersatzabteilung 500 te Paderborn, als zogenaamde Alarmeinheit, ook wel Feuerwehr genoemd. Hauptmann Hans Hummel werd na te zijn genezen van eerder opgelopen verwondingen, belast met de leiding over de oprichting. Volgens notities uit die tijd was hij toen nog Oberleutnant. In zijn eenheid verzamelde Oberleutnant Hummel zo goed als mogelijk was, de voor hem bekende en ook nog bij de Panzerersatzabteilung 500 te Paderborn aanwezige commandanten, die deel hadden uitgemaakt van de schwere Panzerabteilung 504, in het bijzonder die met hem in 1943 in de 2./504 naar Sicilië waren uitgerukt.

Van de Tiger's is het volgende bekend. Op foto's uit Nederland is te zien dat Hummel de beschikking had over oude Tiger I tanks. Dit wil zeggen loopwielen met rubberen banden, oud type luik voor de commandant, geen zimmerit en een grote mondingsrem.

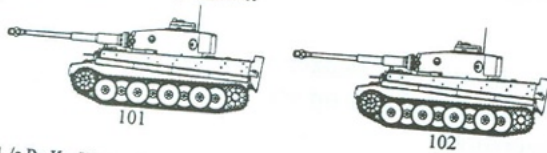
Ook had de eenheid de beschikking over oude Tiger I tanks, voorzien van een koepel van het midden type. Dit houdt in dat het luik voor de commandant was gemoderniseerd. Dat het onderstel afkomstig was van een ouder Tiger type is te zien aan de restanten van het filter systeem op het achterdek.

De tanks hadden donkergeel als basiskleur en waren gecamoufleerd met kleine bruine en groene vlekken. Ze hadden verschillende registratienummers in de kleuren wit en rood of blauw. Deze stonden in het midden, voor op de koepel.

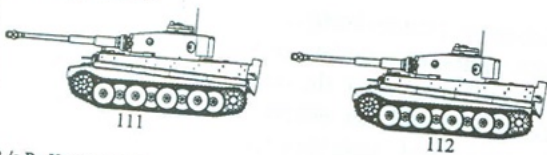
Veel extra's op de tanks waren verdwenen. Zo ontbraken de rookgranaatwerpers op de koepel en de mijnenwerpers op de romp van de tank. Er is echter één punt waaraan de Tiger's van schwere Panzer-Kompanie "Hummel" duidelijk zijn te herkennen. Op de frontbepantsering werd namelijk een stuk transportrups geplaatst. Tussen de kijkgleuf van de chauffeur en de boegmitrailleur zaten drie schakels en op de zijkanten van deze pantserplaat zaten soms ook drie standaard schakels. Op foto's uit België en Duitsland is te zien dat de eenheid ook de beschikking had over Tiger I's van het late type. Ook werd de romp met de staalwielen gecombineerd met de oude koepel. Sommige van deze combinaties waren

schwere Panzer-Kompanie "Hummel" (14 Tiger I)
K.St.N.1176 (1 juni 1944)

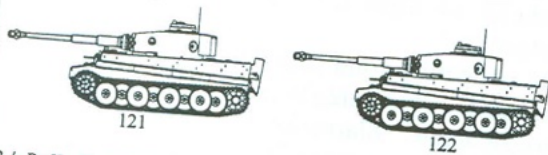
Gruppe Führer/s.Pz.Kp.Hummel

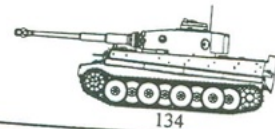
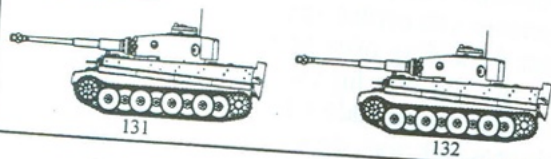
1./s.Pz.Kp.Hummel

2./s.Pz.Kp.Hummel

3./s.Pz.Kp.Hummel

voorzien van zimmerit, maar de meeste niet. Alles bijelkaar dus een bijelkaar geraapt zootje.

18 september 1944

Na kazernedienst en gevechtstraining, onder andere in Sennelager (troepentrainingsgebied), werd op 18 september 1944 om 0.30 uur alarm gegeven voor de definitieve inzet. Aanleiding was het succesvolle begin van de luchtlandingen bij Arnhem, een dag eerder. Zodra de Kompanie klaar was om te worden afgemarcheerd, ging zij s'nachts nog naar het station, waar echter pas s'morgens rond 8.00 uur met het laden werd begonnen. Tegen de middag kon het transport vertrekken, het kwam in de morgen van de 19e aan op het station Bocholt, vlakbij de grens. Doordat de spoorlijn tussen Bocholt (D) en Zevenaar (NL) was geblokkeerd, werd de eenheid op het station van Bocholt afgeladen. Hierdoor moesten de Tiger tanks op eigen kracht nog een afstand van ongeveer 80 kilometer afleggen alvorens ze bij Arnhem in actie konden komen. Wat vandaag de dag een kleine afstand is, was voor deze oude tanks tijdens oorlogsomstandigheden een heel ander verhaal. Slechts twee Tiger's (en een daarvan nog met vertraging) volbrachten de rit zonder noemenswaardige problemen. Alle overige tanks waren met schade aan de rupsbanden enzovoort op het traject blijven steken en konden pas later worden nagestuurd.

19 september 1944

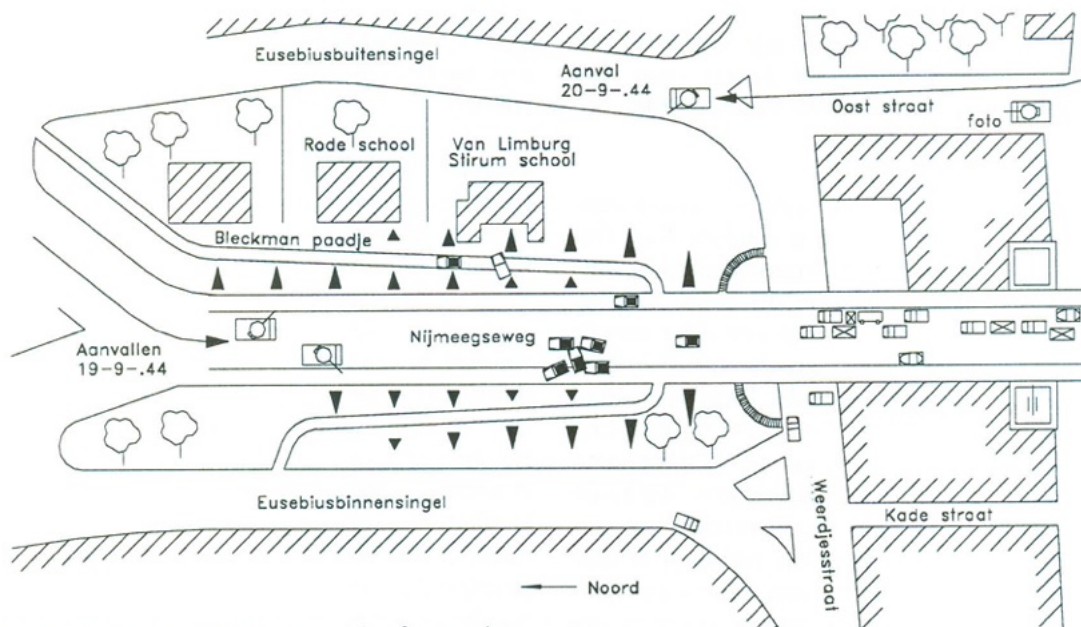
In de avond van dinsdag 19 september kwamen de Tiger's van Leutnant Knaack en die van Feldwebel Barneki in Arnhem aan, waar ze direct onder het bevel van Kampfgruppe Brinkmann werden gesteld.

Deze beval hen om de tanks direct gevechtsklaar te maken. Tactisch werd de eenheid Hummel bij de 10. SS Panzer Division "Frunderberg" ingedeeld, welke later de gehele eenheid wilde opnemen in de gelederen van de Waffen SS, wat door het O.K.H. (de leiding van het leger) standvastig werd afgewezen.

Omdat men niet wilde of kon wachten totdat de meerderheid van de Panzers van Hummel ter plaatse waren, werden de beide aanwezige Tiger's tegen de avond van 19 september direct ingezet. Zo reden de beide pantsers, begeleid door pantsergrenadiers van het SS Panzer Grenadier Regiment 21 van de 10. SS Panzer Division, tegen 20.00 uur ten aanval richting de Rijnbrug te Arnhem. Ze werden echter kort na elkaar afgeschoten door de antitankwapens van de zich taai verdedigende Britten, die zich hadden verschanst in de huizen rondom de brug. Daarbij had de eerste Tiger twee zwaargewonden (H. Knaack en Oberschutze Zimmer). Dit kwam door een treffer in de toren en een doorschot in de kanonloop. Zo eindigde de eerste actieve dag in een fiasco. De beide pantsers moesten, na een geslaagde terugtocht uit het gevechtsgebied en berging van de gewonden en hun transport naar het militair hospitaal, naar de werkplaats (Doetinchem).

Een andere militair van de eenheid werd de volgende dag bij de gevechten met de overige Tiger's buiten zijn tank door een granaatwerper zwaargewond.

Na deze aanval werden de overgebleven tank en de vers aangekomen Tiger tanks aan Kampfgruppe Knaust toebedeeld. Hier werden ze ingezet met als

doel de huizen te beschieten waarin de para's van Frost zich hadden verschanst. Tot aan het einde van de strijd lieten de Tiger's van zich horen. Ze kwamen in actie rondom de noordoprit van de brug, Grote markt, Eusebius binnen- en buitensingel en de Weerdjesstraat.

Majoor E. Mackay schreef in zijn boekje 'Whoa Mahomet' het volgende: "Om ongeveer 19.00 uur hoorde ik het geluid van zware motoren de oprit opkomen. Twee Tiger tanks kwamen in zicht. Deze monsters van 62 ton met hun reusachtig 88 mm geschut, moesten ons toch wel binnen enkele minuten afmaken. Ze stelden zich zodanig op de oprit op, dat ze elkaar dekten en begonnen daarna in westelijke richting te vuren. Toen de voorste op ongeveer 30 meter van de school was, richtte hij het geweldige geschut rustig op ons. Twee angstwekkende ontploffingen volgden; de gehele noordwest hoek van de school werd weggeschoten..... Ik zag hoe onder dekking van de tanks de Duitse infanterie de rij huizen aan de overzijde van de oprit ontruimde, terwijl de tank, die het dichtst bij ons gebouw stond, ons bezig hield. De Tiger gaf nu twee rondjes pantsergranaten. De schoten gingen dwars door de eerste verdieping heen, precies onder me. Het resultaat was gaten van 4 voet in 8 muren.....Het was nu bijna donker, ofschoon de gehele omgeving nog verlicht werd door de brandende huizen.....De twee Tiger tanks voelden er blijkbaar niets voor iets te wagen bij dit zwakke licht en rolden weer weg in noordelijke richting"

Majoor Mackay had blijkbaar niet in de gaten dat beide tanks getroffen waren door anti tankgeschut.

20 september 1944

Dat de Tiger's daarna toegewezen waren aan Kampfgruppe Knaust wordt bevestigd door wat Mackay schrijft. "Om 3 uur nam ik grote activiteit waar tussen het kruispunt en de rivierkant. Er verscheen een Tiger tank, gevolgd door een groot kanon met raketprojectielen (later ontdekte ik, dat het een 10,5 cm kanon was). Op ongeveer 70 meter afstand

openden zij het vuur....., en de rest van de zuidelijke vleugel werd weggeschoten."

Het oostelijke gebied bij de brug viel onder het commando van Knaust.

21 september 1944

In de vroege ochtend van donderdag 21 september ruimden de grenadiers van Kampfgruppe Brinkmann, samen met drie Tiger's van schwere Panzerkompanie "Hummel" en een aantal 8,8 cm Flak kanonnen, de laatste Britse verzetshaarden op.

Volgens Paul Vroemen (de schrijver van het boek 'De zwarte herfst') waren er op deze dag Tiger's aan komen rijden over de Amsterdamse weg. Via de Brouwerijweg, de Noordelijke Parallelweg en daarna de brug over het spoor bij de Oranjestraat reden ze over de Zuidelijke Parallelweg richting gevangenis. Deze stond in het westen van Arnhem.

Hij beschrijft hoe de strafgevangenis werd beschoten door twee Tiger tanks. Dit deden ze omdat men aan Duitse zijde sterke vermoedens had dat er Britse para's in de gevangenis zaten. Dit was niet het geval, want deze zat vol met schuilende burgers. Een van de aanwezige bewakers wist de Duitsers te overtuigen dat dit niet juist was, en nadat ze dit met eigen ogen hadden gezien verdwenen ze weer.

Tactisch gezien is dit niet mogelijk, omdat het gebied in westelijk Arnhem tot de 9. SS Panzer Division behoorde en het gebied bij de brug tot de 10. SS Panzer Division. Het uitwisselen van de aan hen toebedeelde eenheden kwam in deze periode van de strijd niet vaak voor. Maar omdat de heer Vroemen meerdere ooggetuigen heeft gesproken, die het allen over zeer grote tanks met een draaibare koepel hadden, is het mogelijk dat deze verhalen toch kloppen. Het zou kunnen dat er Tiger I's van schwere Panzerkompanie "Hummel" uit het centrum

van Arnhem naar de gevangenis zijn gestuurd, om na deze actie weer terug te keren naar het strijdgebied rondom de Arnhemse verkeersbrug.

22 september 1944

Na donderdag 21 september kwam de schwere Panzer-Kompanie "Hummel" in actie rondom Elst. Onder leiding van Kampfgruppe Knaust deden ze mee aan verschillende acties rondom dit dorp. Vrijdagmiddag 18.30 uur werden er door een actie van de Britse 214th Infantry Brigade van de 43rd (Wessex) Infantry Division vijf tanks vernield. Deze actie vond plaats aan de westzijde van Elst. Door de kruising, Valburgseweg Holerbroek straat te ondermijnen, werden de tanks tot stilstand gedwongen. Antitankkanonnen en PIAT 's maakte de verwarring nog groter. Het moeilijke achteruitrijden op deze krappe wegen deed een aantal tanks van deze dijkwegen afglijden, waardoor ze vast kwamen te zitten en onbruikbaar werden.

23 september 1944

Een dag later, zaterdag 23 september, toen de grote aanval op Elst plaatst vond, werd de weg geblokkeerd door meerdere tanks, waaronder één Tiger I tank. Verschillende tanks werden uitgeschakeld, waaronder ook deze Tiger.

Er zijn twee Tiger I tanks bij Elst op de foto gezet. Beide stonden naast de Valburgseweg. De eerst is een oude romp en een nieuwe koepel. Van deze Tiger zijn vier foto's bekend. Dan is er uitgeschakelde

Tiger I, die bekeken werd door een aantal Amerikanen. Hiervan bestaan drie foto's. Dit is een oude uitvoering.

Volgens de notities van de veteraan H.G. Köhler (radiotelegrafist op de tank van Barneki), is de eenheid bij de volgende locaties geweest: Arnhem, Elst, Valburg, Lienden, Gendt, Ede, Utrecht, Enspijk. Toen de strijd in de Betuwe was afgelopen, werd de eenheid via Ede richting Utrecht gedirigeerd. Hier werden de tanks opgeknapt, waarna ze op de trein richting Den Bosch (Enspijk) werden gestuurd.

Na de strijd in Nederland werd de eenheid begin november overgeplaatst richting Aachen. Op 20 november werd Hauptmann Hans Hummel tijdens een zwaar artillerieduel dodelijk getroffen. Hij werd opgevolgd door Leutnant Flöhr.

Na de gevechten bij Aachen werd op 1 december 1944 bij Grevenbroich (D) de schwere Panzer-Kompanie "Hummel" als 4. Kp. bij de schwere Panzer-Abteilung 506 geplaatst, om in deze hoedanigheid mee te doen aan het Ardennenoffensief. Volgens het boek 'Tiger in Action' had de eenheid op het moment van de samenvoeging veertien Tiger I tanks. Na het Ardennenoffensief werd eenheid weer onafhankelijk en vocht mee in de achterhoedegevechten die uiteindelijk eindigden in mei 1945.

Dit artikel kwam tot stand in samenwerking met de heren P. Vroemen, H.G. Köhler en J. Retmeier.

Tiger zerschlugen den Brückenkopf bei Arnhem
dieser Brücke verteidigten sich die Feinde hartnäckig. Ihr Widerstand wurde durch die „Tiger“ niedergekämpft.

PK. - Aufnahme : Kriegsberichtler Höppner

Foto 1: Deze krantenfoto is het bewijs dat er Tiger I tanks bij de Arnhemse verkeersbrug actief waren. Het is een oude uitvoering. (Airborne museum).

Foto 2: Valburgseweg ten westen van Elst. Ook dit is een oude uitvoering. (M. Bando).

Foto 3: Oude romp met een nieuwe koepel, en je hebt weer een complete tank. Vermoedelijk is de tank door de eigen bemanning in de brand gestoken. Ook deze stond op de Valburgseweg. (P. Hendriks).

SCALE - LINE

HOBBY & MODELBOUW

KWELKADE 53k 4001 RL TIEL TEL. / FAX 0344 631162

Scale-line

135*025 Wielen met sneeuwkettingen voor de Steyer van Tamiya fl.27,95

Tamiya

35239 Famo schwerer zugkraftwagen 18t Sd.Kfz.9 T.B.A.

Italeri

368 Opel blitz einheitskoffer radiotruck fl.27,50

370 SWS met Flak 43 fl.47,50

366 M20 U.S.A. scoutcar fl.27,50

373 Huey helikopter type UH-1C schaal 1/35 fl.47,95

Dragon

1804 Kettenkraftrad met gebirgsjäger schaal 1/9 fl.212,50

6117 Sdkfz 250/1 SPW "alte ausf" fl.67,50

9032 Pzkw III Ausf. G Afrika korps fl.55,00

9031 Stug III Ausf. A fl.55,00

6030 Sd.kfz. 138/2 Hetzer fl.62,50

6135 German Pontoonset fl.68,50

Extra Tech

Exm07 Auto blindata AB 41 schaal 1/72 fl.52,95

Exm7210 Light tank MK III Tetrarch schaal 1/72 fl.59,95

Emx03 BA 64 Russian Armored car schaal 1/72 fl.44,95

Emx06 Dorchester AEC 4x4 schaal 1/72 fl.46,95

Alle Extra Tech kits zijn in resin inclusief etchset

Heller

81134 Sumua tank S35 fl.36,95

81122 AMX 13/75 fl.46,95

Precision Models

35040 RRH Horchgerät & protze fl.168,95

wij wensen iedereen alvast fijne feestdagen
en een gezond en gelukkig 2000 toe

LET OP nieuwe openingstijden winkel vanaf 1 januari 2000

maandag 13.00 tot 17.00 uur

dinsdag gesloten

woensdag t/m vrijdag 10.00 tot 12.00 – 13.00 tot 17.00 uur

zaterdag 9.00 tot 16.00 uur

koopavond donderdag 18.00 tot 21.00uur

Geschiedenis

Toen eind jaren vijftig de op de Sherman gebaseerde *M74 Medium Duty Recovery Vehicle* aan vervanging toe was, wendde men zich tot *Bowen-McLaughlin-York*, het bedrijf dat sinds de Tweede Wereldoorlog de bergingsvoertuigen voor het Amerikaanse leger had geleverd.

Daar was men bezig met de *T88*, een ontwerp op basis van de *M48 tank*. In 1960 werden drie prototypes gebouwd, waarvan na goedkeuring tien productie-modellen werden geleverd voort testdoeleinden. Uiteindelijk werd een order geplaatst voor 1075 *M88 Armored Recovery Vehicles*, die tussen 1961 en 1964 werden geleverd.

De M88 was niet zomaar een M48 met een andere opbouw, maar een geheel nieuw ontwerp dat aan de volgende eisen moest voldoen:

- het kunnen slepen van voertuigen, ook onder gevechtsomstandigheden;
- voertuigen voorbereiden voor evacuatie;
- het bergen van voertuigen;
- het kantelen van omgeslagen voertuigen;
- het assisteren bij onderhoudswerkzaamheden.

De M88 was in staat alle op dat moment bij het Amerikaanse leger in gebruik zijn de voertuigen te bergen, inclusief de M60 MBT. De opbouw is gegoten en biedt bescherming tegen geweervuur en granaatsplinters.

De M88 is aan de voorkant voorzien van een dozerblad. Dit wordt gebruikt als stabilisator als de lier of de kraan wordt gebruikt. Ook kan men hiermee een kleine aarden wal opwerpen of de bodem egaliseren. Hij is niet bedoeld voor het zwaardere grondverzetwerk.

De kraan (een A-vormig frame) kan 5443 kilo tillen. Steunt de M88 op het dozerblad, dan kan hij 22.680 kilo tillen. Het dozerblad wordt in stelling gebracht door het te laten zakken en vervolgens het voertuig naar voren te rijden.

De M88 heeft twee lieren die zich onder de vloer van het bemanningsgedeelte bevinden. De hoofdlier heeft 61 meter kabel (32 mm dik) en kan 40 ton trekken. De tweede lier wordt gebruikt voor het takelwerk en heeft 61 meter kabel van 16 mm dik. De M88 heeft allerlei gereedschappen aan boord, alsmede een extra brandstofpomp, waarmee men brandstof kan overpompen naar andere tanks.

Na verloop van tijd was ook de M88 weer aan vervanging toe. Het Amerikaanse leger wilde de benzine-motor vervangen door de diesel die ook in de M60 zat, de Continental AVDS-1790-2DR. Die leverde weliswaar minder pk's, maar meer trekkracht. Verder werd het hydraulisch aangepast, zodat de bediening van lier, kraan en spade in noodgevallen sneller kon gaan.

De aangepaste versie werd als *M88E1* aan een aantal tests onderworpen, waarna het leger alle M88's naar BMY wilde terugsturen voor een opwaardering. Het voertuig zou *M88A1* gaan heten en we schrijven 1975. Het toeval wilde echter dat de Sjah van Perzië voor zijn leger ook de M88A1 wilde hebben. Hij wenste echter geen opgevoerde M88, maar nieuwe voertuigen. Met financiële steun van de Sjah werd bij BMY een tweede productielijn gebouwd voor de M88A1. Het Amerikaanse leger bestelde gelijk ook maar een partij. Tussen 1977 en 1989 werden in totaal nog eens 3042 voertuigen gebouwd, 876 opgevoerde en 2166 nieuwe.

De M88A1 heeft als bergingsvoertuig uitstekend voldaan, tot aan de introductie van de *M1 Abrams tank*. De M48/M60 tanks konden met gemak worden gehanteerd, maar het gewicht van de M1 werd teveel. Om een M1 weg te slepen zijn twee M88A1 voertuigen nodig. De remmen van een enkele M88A1 kunnen een M1 niet houden als die begint te rollen, hoe gering de helling ook is.

De prestaties in de Golfoorlog werden door het Amerikaanse leger met gemengde gevoelens bekeken. Het feit dat voertuigen over grotere afstanden en met hogere snelheid moesten worden afgesleept dan was voorzien, had grote gevolgen voor de inzetbaarheid van de M88A1. Er vielen er nogal wat uit.

Voor de toekomst werkt BMY aan de *M88 Improved Recovery Vehicle*, die de levensduur van de M88 serie met nogal wat jaren zal verlengen. De M88A1 is o.a. in gebruik bij Bahrein, Egypte, Duitsland, Griekenland, Israël, Jordanië, Koeweit, Noorwegen, Oman, Pakistan, Portugal, Saoedie Arabië, Spanje, Soedan, Taiwan, Thailand, Tunesië en natuurlijk Amerika.

Technische gegevens:

bemanning:	4
bewapening:	1x .50 M2 HB machinegeweer 2x 5,56 mm M16 geweren 2x .45 M3A1 mitrailleurs 10 LAW raketwerpers
afmetingen:	
lengte:	8,267 meter (zonder dozerblad)
breedte:	3,428 meter
hoogte:	3,225 meter (incl. machinegeweer)
gewicht:	50.000 kg
bodemdruk:	0,74 kg/cm ²
motor:	Continental diesel M12 luchtgekoelde AVDS-1790-2DR diesel-motor met 750 bhp bij 2500 tpm
snelheid:	42 km/uur op de weg
actieradius:	450 km
brandstof:	1500 liter
opstapvermogen:	1,06 meter

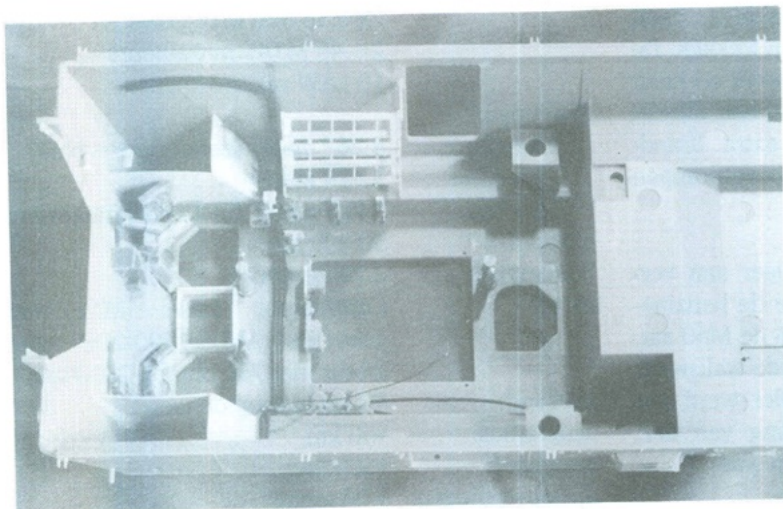
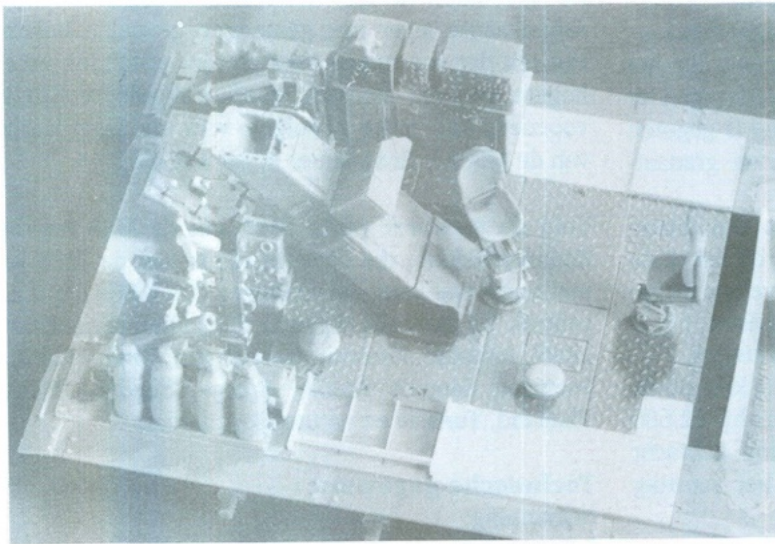
overschrijdings-
vermogen: 2,61 meter
klimvermogen: 60%

De bemanning bestaat uit vier man. Linksvoor zit de chauffeur/kraanmachinist, rechtsvoor een monteur, in het midden de commandant en achter hem een 'rigger'. De M88A1 heeft een Auxillary Power Unit (hulp-aggregaat) rechtsachter op de opbouw, die wordt gebruikt voor het laden van accu's en het aansturen van enkele hydraulische systemen als de hoofdmotor uitstaat

Bouwdoos

De M88A1 wordt als bouwdoos geleverd door AFV Club (AF3508). De doos bevat de gebruikelijke onderdelen aan gietramen, een decalvel met markeringen voor een Chinese, een Duitse en twee Amerikaanse versies en een etsplaatje met roosters. Dit laatste is van staal en veel harder dan de gebruikelijke etssets.

Inmiddels is er van AFV ook een versie van de M88 zoals die gebruikt werd in Vietnam (AF35011). De A1 versie is duidelijk te herkennen aan de hulpaggregaat rechtsachter op de opbouw. Het is dus van belang te bekijken welke versie je wilt bouwen voordat je besluit welke van de twee dozen je koopt.

Als aanvulling op de bouwdoos kun je een etsset gebruiken van Eduard (35098) en de rupsbanden vervangen door de 'M48 & M60 Track Workable', ook van AFV Club (AF3505). Je kunt deze rupsband gebruiken voor Amerikaanse voertuigen tot eind jaren '80 en voor voertuigen in buitenlandse dienst. De Amerikanen gebruiken tegenwoordig een ander type rupsband, met achthoekige rubbers. Deze laatste schijnt overigens ook bij AFV als bouwdoos te krijgen te zijn.

Verder heeft de Duitse firma MR Modelbau een conversieset van het interieur uitgebracht (MR-31).

Al deze extra's heb ik gebruikt voor de bouw van mijn M88A1. Verder heb ik de volgende opmerkingen:

Bouwstap 1: om straks het A-frame vrij te laten bewegen, kun je B7 het beste een beetje uitboren. In bouwstap 3E kun je B6 ook een beetje schuren. In D7 en D8 dien je drie ovale gaten te boren. Deze zorgen er voor dat modder makkelijker uit de aandrijfwielen weg kan.

Bouwstap 3D: let er op dat A81 en A82 gelijk komen te liggen met de randen van A73. Hiertoe kun je ze het beste inpassen als A67 in bouwstap 4 in de romp is geplaatst.

Bouwstap 4: A31 bevatte nogal wat gaten die met putty gevuld moesten worden. De plastic klimsteunen zagen er nogal kwetsbaar uit en daarom heb ik ze vervangen door nieuwe van draad. Ik heb de A-boom echter pas op het laatst op het model geplaatst en nog niet in bouwstap 5.

Voor bouwstap 5 moet je het interieur geplaatst en geverfd hebben. Daarover een paar opmerkingen. De conversieset van MR bevatte alle noodzakelijke delen voor het interieur, in resin en tin. De bouwbeschrijving is uitgevoerd in de vorm van een boekje. Alle onderdelen zijn genummerd. Toch kun je het beste alle delen goed bestuderen. De duidelijkheid van sommige tekeningen laat nogal te wensen over. Het boekje 'M88A1 Armored Recovery Vehicle' uit de serie 'Museum Ordnance Special' is beslist een aanrader als je dit model wilt gaan bouwen. Verder kwamen de foto's die ik twee jaar geleden tijdens de excursie naar Coevorden had gemaakt, goed van pas.

Ik had nogal wat flash aan de onderdelen en dat betekende dus veel schoonmaakwerk. De gebruikte resin is echter van een zachte soort, dus dat viel nogal mee. Als extra heb ik nog wat leidingen toegevoegd en voor de chauffeur de pedalen en de versnellingspook.

Bouwstap 5: de naad die ontstaat als je A3 en A4 aan A60 lijmt, moet niet worden gevuld, want die hoor je te zien.

Bij het echte voertuig zijn de uiteinden van het dozerblad er tegenaan geschroefd. De delen B39 hoeft je niet vast te lijmen. Ze klemmen voldoende om het A-frame op zijn plaats te houden.

Bouwstap 6: A22 kun je aan een kant uitboren. Het is de uitlaat van de generator.

Bouwstap 9: Deel L, de kabelgeleider, hoort met een ketting aan het A-frame vast te zitten.

Schilderen en markeren.

Mijn M88 is uitgevoerd zoals de voertuigen die in de jaren '80 deelnamen aan de Reforger oefeningen. Dat betekent dus MERDC-schema's. Het MERDC programma stamt uit 1972. Men wilde een camouflagestelsel dat voertuigen vanaf de begane grond moeilijk herkenbaar moest maken voor het menselijk oog en voor infraroodapparatuur. Voor alle voertuigen, van motorfiets tot zware tank, werd een camouflagepatroon ontwikkeld. Het werd in 1973 voor het eerste toegepast en tegen het begin van de jaren '80 was het standaard voor het hele Amerikaanse leger.

Elk patroon bestaat uit twee hoofd- en twee bijkleuren. Er zijn acht seizoengebonden varianten. Het systeem is zo ontwikkeld dat bij een seizoenswisseling slechts een van de twee hoofdkleuren hoeft te worden aangepast.

Amerikaanse voertuigen kwamen in de jaren '80 in Forest Green uit de fabriek. Het was aan de troepen ter plaatse om het juiste camouflagepatroon aan te brengen. Hiertoe kreeg men de verf geleverd die dan

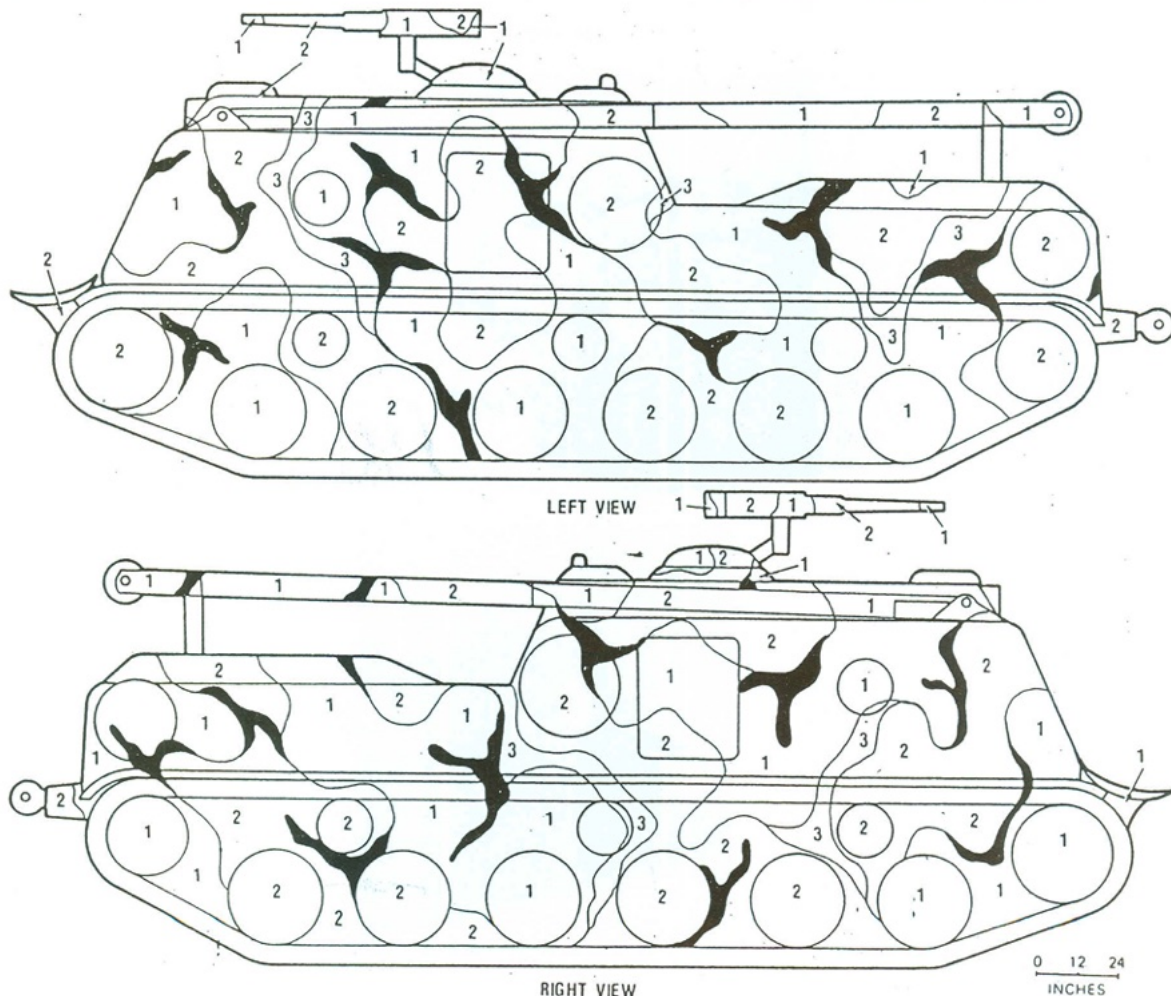
volgens het handboek moest worden aangebracht. Meestal gebeurde dit naar eigen goeddunken, met het handboek slechts als leidraad. Ideaal voor de modelbouwer!

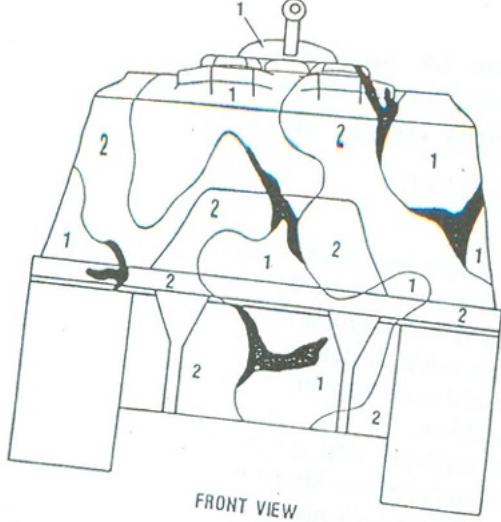
Voertuigen met grote vlakken schilder ik als volgt: eerst spuit ik een zwarte lijn langs alle naden. Vervolgens spuit ik het voertuig licht in de basiskleur. De zwarte lijnen schijnen dan nog door. Vervolgens spuit ik de verschillende panelen in een lichtere uitvoering van de basiskleur.

De volgende stap is het camouflagepatroon. MERDC schema's hebben kleine lijnen. In de 1:1 werkelijkheid worden die vaak met de kwast gemaakt, dus in de 1:35 wereld mag dit best met een penseel worden gedaan. Na een goede droogtijd spuit ik het model met glanslak, breng de decals aan en spuit er dan weer matte lak overheen. Als laatste volgt dan het drybrushen en weatheren.

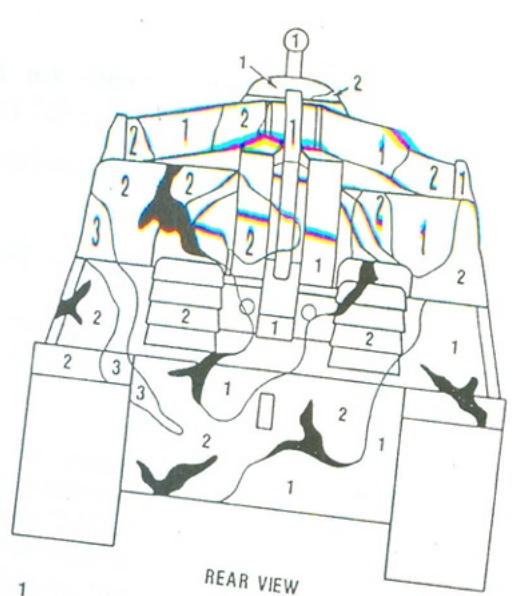
Bronnen

- . M88A1 Armored Recovery Vehicle; Museum Ordnance Special No.1
- . Modern American Weapons
- . M48/M60 Patton MBT
- . Diverse Internetpagina's
- . Military Modelling 12/95
- . DE TANK 117
- . TM M88
- . Tamiya Model Magazine jun/jul '95

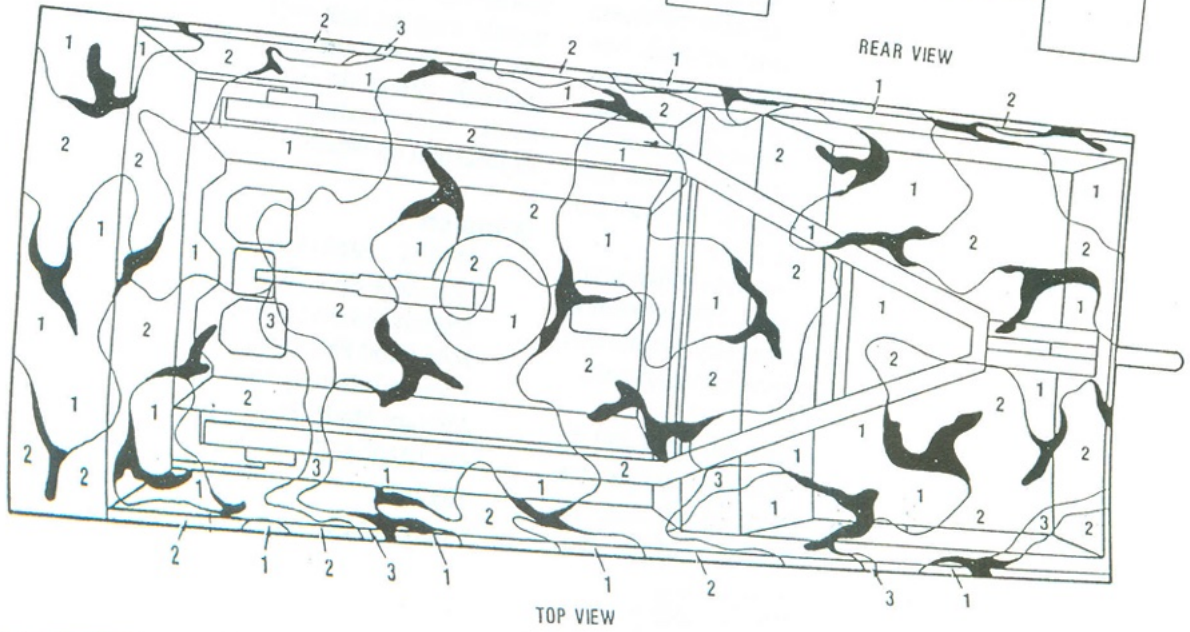

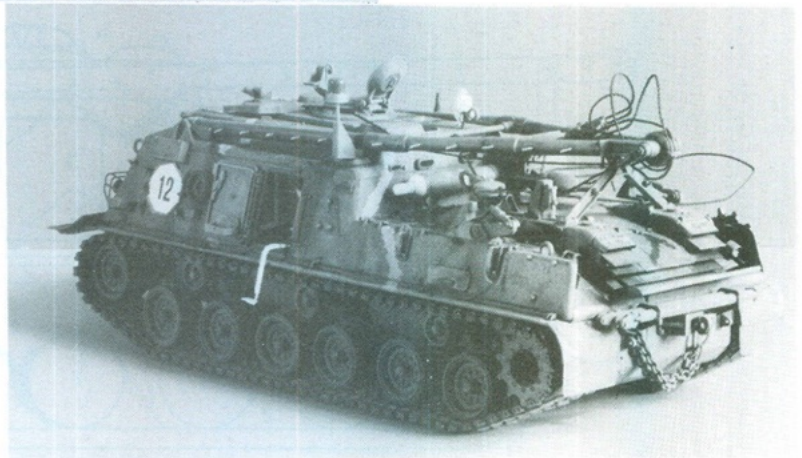
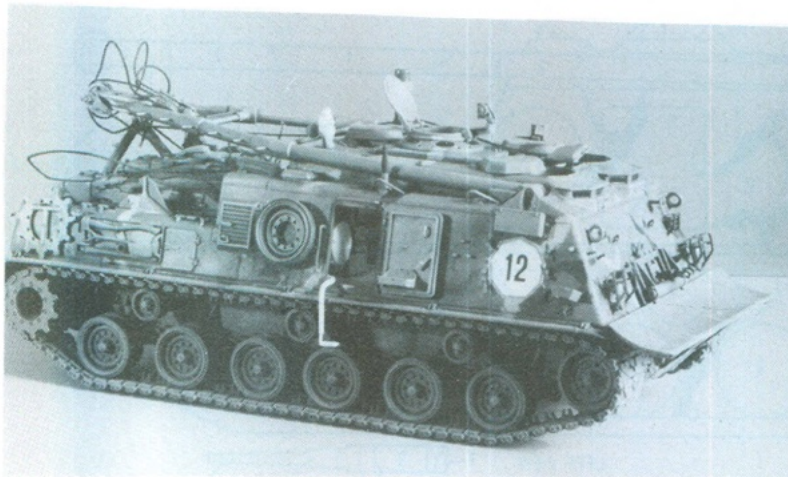
FRONT VIEW

REAR VIEW

TOP VIEW

NIEUWE DETAILLERINGSSETS VOOR 1:72 MODELLEN HAN KROL

Set: M1A1 (HA) Abrams

Merk: ExtraTech EXV.72001

Schaal: 1/72

Nieuw: ja, 1999

De firma ExtraTech is niet echt bekend in Nederland maar hun producten zijn van uitstekende kwaliteit. Bijvoorbeeld hun 1/72 Cromwell Mk.IV en VI zijn absolute juweeltjes, maar de prijs is niet misse-lijk. Maar goed, dit terzijde.

Deze set is bedoeld voor het Revell model, maar ik heb geen idee of hij ook past op het Hasegawa model. Hij bestaat uit 19 geëtste deeltjes en is meer bedoeld om de koepel te verfraaien, gezien de mooie bagagerekken van deze set. Ook de achterste rooster mag er zijn. Ook niet vergeten zijn de fraai uitgevoerde koplampbeugels, die in spuitgiet vaak te dik zijn. De bouwtekening is in een vijfstappenplan uitgevoerd en is overzichtelijk. Zeer zeker de moeite waard om aan te schaffen.

Set: Zil-157

Merk: ExtraTech EXV.72002

Schaal: 1/72

Nieuw: ja, 1999

Deze set is geschikt voor de Zil-157 truck van OMEGA-K en/of MAC. Sommige deeltjes zijn ook bruikbaar voor hun BM-24-12, maar ik verwacht dat daar een aparte set voorkomt. Deze set bestaat uit 18 geëtste delen, waar onder spiegels, dakrek, achterste spatborden, koplampbeschermingsbeugels, spiegels, stuur en ruitenwissers (heel mooi). De bouwtekening is duidelijk, alleen de buiginstructies mogen van mij wat beter. Een aanrader voor wie deze Zil heeft en 'klein' bouwt.

Set: Challenger !

Merk: ExtraTech EXV.72005

Schaal: 1/72

Nieuw: ja, 1999

Met deze set kun je het Revell model mooi optuigen. Hij bestaat uit 16 delen, waarvan met

name de turretbaskets zeer de moeite waard zijn. Wat zeg ik, ze zijn wonderschoon. De tekening is in een stappenplan onderverdeeld en is vrij duidelijk. Het buigen van sommige onderdelen moet voorzichtig gebeuren. De set is heel dun. Voor wie moderne en op kleine schaal bouwt, is dit een absolute aanrader.

Set: T-80

Merk: ExtraTech EXV.72007

Schaal: 1/72

Nieuw: ja, 1999

Met deze set kun je het 'matige' Revell model redelijk opknappen. Hij bestaat uit 26 deeltjes en is mooi dun. Hij bevat mooie sideskirts en de machinegeweerophanging is om door een ringetje te halen! Ook de motorroosters zijn prachtig. De bouwtekening is duidelijk en in zeven subsecties uitgevoerd. Een leuke set voor de Revell doos.

De ExtraTech range omvat de volgende Metal Sets:

EXV 72001 M1A1 (HA) Abrams
EXV 72002 Zil - 157
EXV 72003 Sherman M4A1
EXV 72004 Jagdpanther SdKfz.173
EXV 72005 Challenger 1
EXV 72006 Panther A/D/G
EXV 72007 T-80

ExtraTech Resin Kits, schaal 1/72:

EXM 7211 Cromwell Mk.IV
EXM 7212 Cromwell Mk.VI
EXM 7214 Panhard 178
EXM 7217 Pz.Spa.Wg. P204 (F)

Deze doosjes bevatten het resin model, decalvelletje en geëtste deeltjes.

Info: Han Krol,

tel.:

e-mail:

Scalepaint

Figuurschilderen
Diorama's

Harrie van Dijk

Telefoon: 0165-549673

De US M8 Light Armoured Car 'GREYHOUND'

door Frans van der Stelt

De M8 stond al jaren op mijn persoonlijke verlanglijstje van de modellen die ik ooit zou willen maken. Natuurlijk, er was er een van Monogram en ik geloof dat Azimuth er ook een had, maar gezien de slechte ervaringen met Azimuth en het niet meer verkrijgbaar zijn van de eerste, was het hopen en dromen dat een van de grote merken er ooit een zou uitbrengen.

En toen, halleluja, onze grote vriend uit Japan *made my day*. En als klap op de vuurpijl bracht Italeri hem ook uit. Dus werd het tijd voor een vergelijkend warenonderzoek. Voor de kerst deed ik mezelf deze twee modellen cadeau met de gedachte ze allebei te bouwen. Geen poespas met etch- en detailsetjes, nee, gewoon uit de doos.

Ik ga niet de geschiedenis van de M8 vertellen, want daar is al genoeg over geschreven. Ik begin met de Tamiya doos en doe daarna die van Italeri.

Tamiya, de bouw.

Wat direct opvalt is de kleine compacte doos. Een heel ander formaat dan we gewend zijn. Ik heb alle onderdelen uit de doos gehaald, bekeken en alles overzichtelijk weggelegd. De bouw instructies omvatten 16 stappen en zijn heel overzichtelijk.

Stap 1 + 2: de onderkant en de romp. Tamiya heeft de aandrijfassen in een stuk gegoten, net als bij de GMC. Ze zijn heel makkelijk samen te voegen met de andere onderdelen.

Stap 3 + 4: de onderkant wordt in zijn geheel in elkaar gezet. In de achterkant C15 moeten, wanneer het kastje B16 wordt gebruikt, twee gaatjes worden geboord.

Stap 5 + 6: interieur en dashboard. Hier moeten de stoelen, brandblusser, zijwanden, radio en andere dingen worden ingebouwd. Het is allemaal een beetje sober, maar ik denk dat de 'after market' hier

Het Tamiya model

wel op inspringt. Er moeten ook gaatjes worden geboord in het bovendek voor de gereedschappen. Het stuur heb ik pas later gemonteerd, zodat ik eerst het dashboard kon schilderen.

Stap 7: constructie van de romp. Wat opvalt bij dit model is dat alles zo goed past. Je moet de romp pas lijmen nadat eerst het interieur is geverfd, wat ik dus ook zo gedaan heb. De motordeksels moeten ook worden gemonteerd. De M8 vraagt gewoon om een motor!

Stap 8: montage van de wielen, geen problemen. Het oude Tamiya systeem met de kunststof ringetjes. Wanneer je bij de afwerking de grote witte ster op het achterdek wilt plakken, moet je de onderdelen A23 (motorbeschermkappen) nog niet vastlijmen. Ondanks dat de ster uit drie delen bestaat, is hij heel moeilijk te bevestigen als de motorkappen vastgelijmd zijn.

Stap 9 + 10: Hier moet worden gekozen tussen de mijnrekken of de opbergkasten. Montage gereedschappen en wielbeschermkappen. Ik heb de side skirts er later opgedaan, nadat ik ze eerst had gespoten. Bevestig je ze nu al, dan is het heel moeilijk om de wielen goed te verven.

Stap 11: hier zit dus het enige foutje dat ik bij dit model heb kunnen ontdekken. De bemanningsluiken passen niet goed als ze open zijn. Ik snap niet waarom Tamiya dit niet beter heeft gedaan. Zo moeilijk moet dat toch niet zijn? Ik heb ze met secondelijm bevestigd omdat ze anders niet goed bleven zitten.

Stap 12: de toren. Hier moet je al beslissen of je het machinegeweer op de ringaffuit zet of op de torenaffuit. In dit laatste geval moet er een gaatje worden geboord in het dak van de toren.

Stap 13: het geschut. Hier heeft Tamiya een mooi en gedetailleerd kanon gemaakt. Ook de .30 coax. mitrailleur is zeer geslaagd.

Stap 14: de torenmand bestaat uit een geheel en moet volgens de instructie wit worden geschilderd. Volgens andere bronnen kan hij ook olive drab worden gemaakt.

Stap 15 + 16: de constructie van de mg ring. De .50 of de oude mg bevestiging. Afmontage van de toren, sleepkabel en het bemanningslid.

Italeri, de bouw

Hierna was het de beurt aan het Italeri model. Het zou moeilijk zijn om het Tamiya model te evenaren of te overtreffen.

Stap 1: de montage van de binnenkant van de romp. Italeri geeft andere schilder instructies dan Tamiya. Bijvoorbeeld inzake de vloer. Italeri zegt

wit, Tamiya zegt drab. Er zit geen radio bij het model, wel twee karabijnen.

Stap 2: de montage van het dashboard met handrem, motorkappen en gereedschappen. Ook moeten de bovenkant en de onderkant van de romp worden samengelijmd. Het binnenwerk moet dus hier al worden geschilderd.

Stap 3 t/m 7: de eindmontage van de onderkant. Waar bij het Tamiya model het aandrijfgedeelte in een stuk is uitgevoerd, zijn er hier een hoop losse onderdelen. Ik prefereer de Tamiya uitvoering, maar als je het wat moeilijker wilt: koop deze doos.

Stap 8: bevestiging van de lampen en bemanningsluiken. Italeri geeft ons i.p.v. mijnrekken vier jerrycans in twee rekken. De bemanningsluiken gaan alleen naar boven open.

Stap 9: het kanon. Het ontgaat mij waarom de loop niet in een geheel is gegoten. Het mondingsstukje moet er nog worden aangelijmd en het past slecht.

Ook is het niet zo mooi gedetailleerd als bij Tamiya. Stap 10: de torenmand en de toren. Waardeloos!. De torenmand is overdreven uit losse onderdelen opgebouwd. Wel geven ze er volle munitierekken en weer twee karabijnen bij. Maar het hoeft toch niet zo moeilijk te worden gemaakt? De toren bestaat uit een geheel, waar het kanon aan de voorkant tegenaan wordt gelijmd. Dit past niet. Er blijven flinke naden over, die moeten worden opgevuld.

Stap 11: eindmontage toren. Er worden rugzakken en bedrollen meegeleverd om aan de toren te hangen. Ook moet nu de mg-ring worden aangebracht.

Stap 12: in deze laatste der stappen moeten de wielen worden aangebracht. Ook worden nu de laatste onderdelen op het achterdek gelijmd. Wanneer komt Italeri eens met een fatsoenlijke .50? Deze is totaal verouderd.

De afwerking

Beide modellen zijn gespoten met Tamiya XF62 Olive Drab. Daarna zijn de decals aangebracht, is er een wash overheen gegaan en is er gedrybrushed met olieverf.

Eindconclusie

De M8 van Tamiya is een hit. Wat een fantastisch model. Het enige minpuntje wordt gevormd door de voorste bemanningsluiken. Voor de rest niets dan lof. Echte pluspunten zijn de vier keuzedecals: drie Amerikaanse en een Franse uitvoering. Voorts de twee verschillende mogelijkheden om het mg te plaatsen, de perfecte pasvorm, het bemanningslid en de sleepkabel.

Het model van Italeri is op zich beslist niet slecht, maar het kon allemaal wel beter. De pasvorm kan zeker beter. Je moet hier en daar beslist naden vullen. Ook maken ze de dingen soms nodeloos ingewikkeld zoals de aandrijflijn en de torenmand. De decals van de Amerikaanse versie kloppen niet geheel.

Voordelen zijn de prijs en de extra zaken zoals de karabijnen en bepakking rond de toren.

Al met al heb ik een hoop lol gehad tijdens het bouwen en daar gaat het ten slotte om.

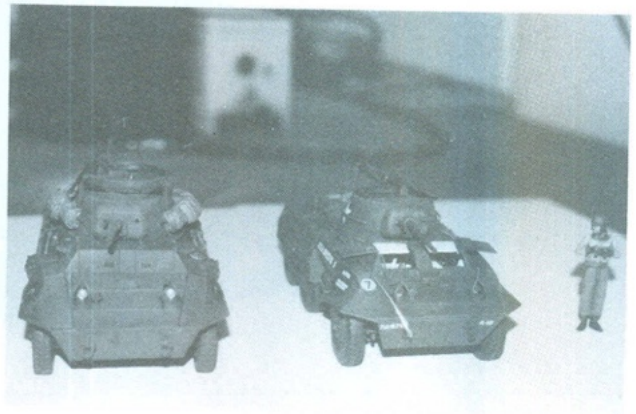
Ter afsluiting wil ik Luc Klinkers bedanken voor de kritieken en de hulp tijdens het bouwen en het drybrushen van beide modellen.

Ik heb gebruik gemaakt van het boekje US Armoured Cars in Action van Squadron/Signal en diverse artikelen in de modelbouwbladen Military Miniatures in Review en Military Modelling.

Foto boven en links onder: het Italeri model in de bekende 'COLBERT' uitvoering.

Foto onder: links het Italeri, rechts het Tamiya model.

De M915 serie (2)

De **M915** serie is geheel conventioneel gebouwd: een recht en vlak ladderchassis van zware U-profielen, die op diverse plaatsen van dwarsverbindingen zijn voorzien, een zware voorbumper rechtstreeks op het chassis en aan de achterzijde op de versterkte dwarsligger een militaire trekhaak. Ook zijn voor en achter trekogen aangebracht.

De motor, een Cummins NTC400, 6 cilinder diesel, levert 400 pk bij 2100 toeren per minuut. Deze krachtbron, die in alle zes voertuigen wordt toegepast, is gekoppeld aan een semie-automaat van Caterpillar, met 16 versnellingen vooruit en twee achteruit. Daar de M915 truck/tractor geen aangedreven vooras heeft, staan de motor en de cabine iets lager op het chassis dan bij de andere uit de serie. De rest van de serie heeft een aangedreven vooras en een extra verdeel/reductiebak (F-U26 van Oshkosh) in de aandrijflijn en een hoger geplaatste cabine.

De **M916** en de **M920** hebben achter de cabine, die geheel gesloten is en plaats biedt aan drie personen, een hydraulisch aangedreven lier gemonteerd die een maximale trekkracht heeft van 20 ton. De vooras staat op normale bladveren, terwijl de achterbogje wordt afgeveerd via een Hendrickson 'walking beam', type RTE380. Dit werkt als volgt: een zeer korte stugge bladveer is bevestigd aan het chassis, met in het midden onder de bladveer een draaipunt voor een balansarm. Aan deze balansarm zitten de assen beweeglijk gemonteerd, zodat deze onder de veer kunnen schommelen.

Bij de vierassers (de **M917**, **M919** en **M920**) zit voor dit bogiestel nog een niet aangedreven as gemonteerd. Deze as heeft luchtvering en kan d.m.v. de luchtbalgen op de weg worden geplaatst dan wel

worden opgetrokken. De as van dit wielstel is sterk doorgezet naar onderen om gelegenheid te bieden aan de vrije doorgang van de cardanas naar de achterbogje. In de lengterichting wordt deze is gefixeerd door twee reactiestangen en in dwarsrichting door middel van twee schuifplaten langs het chassis met nastelbare schuifbouten. Simpel maar doeltreffend!

Behalve de M915 zijn alle voertuigen voorzien van een takkenscherm en rijden ze op weg/terreinenbanden.

Enkele trailers die bij de M915 serie worden gebruikt

De **M172-172A1** met resp. 15 en 25 ton laadvermogen zullen velen van ons bekend voorkomen. Hij werd namelijk ook, met de YT616 als trekker, door onze eigen KL gebruikt voor het transport van geniematerieel en lichte rupsvoertuigen zoals de M113 en AMX13-varianten. De oplegger was hier in militaire kringen beter bekend als de 'Eidal', naar de Amerikaanse producent. Ook bij de Amerikanen was de oplegger een manusje van alles. Als trekker werden diverse trucks gebruikt zoals de M123, 6x6, 10 ton en de M916, 6x6, 20 ton, alsmede diverse trekkers uit de tactische 5-tons serie, zoals de M52, M818 en de M931/32.

De trailer was van een geheel gelaste constructie, met losse oprijplaten en afdekplaten voor bescherming van de banden bij laad- en loswerkzaamheden. Door de lage bouw van de oplegger was er boven de wielen namelijk geen dek aanwezig. Aan de voorzijde van de oplegger bevonden zich twee steunpoten, die met een slinger aan de rechterzijde kunnen worden uitgedraaid.

M916 met M172A1, 1989 Fort Knox, USA (© P. Handel)

De **M870**, geproduceerd door Load-King, is een drieassige dieplader voor het transport van genie/bouwvoertuigen en lichte rupsvoertuigen. Het beladen van de oplegger kan via achterkant, welke iets is doorgezet, maar ook via de voorzijde. Voor belading via de voorkant moet de trekker worden afgekoppeld en wordt de zwanenhals neergelaten, zodat er een oprit ontstaat. Het dek is voorzien van een houten bekleding en er zijn uitvoeringen waarbij de wielopeningen aan de bovenzijde wel en niet zijn afgedekt door een stalen plaat.

De oplegger is meestal gekoppeld aan de M920, door hij werd bijvoorbeeld in Somalië bij de US Marines, ook gekoppeld aan de Mk.48-16 truck/tractor, 8x8, 10 ton. Dit is een door Oshkosh speciaal voor het Korps Mariniers ontwikkelde knikgestuurde voertuigserie, waarvan het voorste deel een sterke overeenkomst vertoont met de HEMMT M977 serie.

De trailer **M872** is een drieassige, vlakke oplegger welke geschikt is voor het transport van een 40 foot of twee 20 foot containers, na plaatsing van zij- en

achterborden, stukgoed. De oplegger is door diverse fabrikanten gebouwd, o.a. Southwest Mobile Systems, en heeft twee bergkasten, drie assen en de nodige ISO-twistlocks voor het vastzetten van containers. Het voorbord vormt een geheel met de oplegger. Er zijn 11.488 stuks van deze oplegger afgeleverd.

Naderhand is er een iets verlaagde versie gebouwd, de **M872A3**, voor het transport van M113 voertuigen. Hierdoor bleef men binnen de in Europa vastgestelde maximum hoogte van 4.00 meter. Ook was deze uitvoering voorzien van in het dek aangebrachte sjiroren voor het vastzetten van twee M113 voertuigen.

De trailer **M1062**, bulk-fuel, wordt voornamelijk ingezet voor de bevoorrading van brandstofverdeelpunten achter het front, waarna de verdeling door kleinere trailer-combinaties en vrachtauto's wordt overgenomen. De inhoud is 7500 gallon, er zullen 727 van deze trailers worden gebouwd door Fruehauf.

Karakteristieken	M172A1	M870	M872	
lengte	10,51	--	12,45	meter
breedte	2,92	--	2,44	meter
hoogte, totaal	1,73	--	1,52	meter
hoogte koppelschotel	1,39	--	1,27	meter
wielbasis	8,33	--	--	meter
bandenmaat	11.00x15	--	11.00x20	
eigen gewicht	6740	--	8300	kg
laadvermogen	22680	--	30481	kg

Bronnen:

- . eigen archief
- . Modern Military Vehicles, Warne
- . Military Vehicles and Logistics, Jane's
- . U.S. Military Wheeled Vehicles, Crest Line
- . TB 43.0209

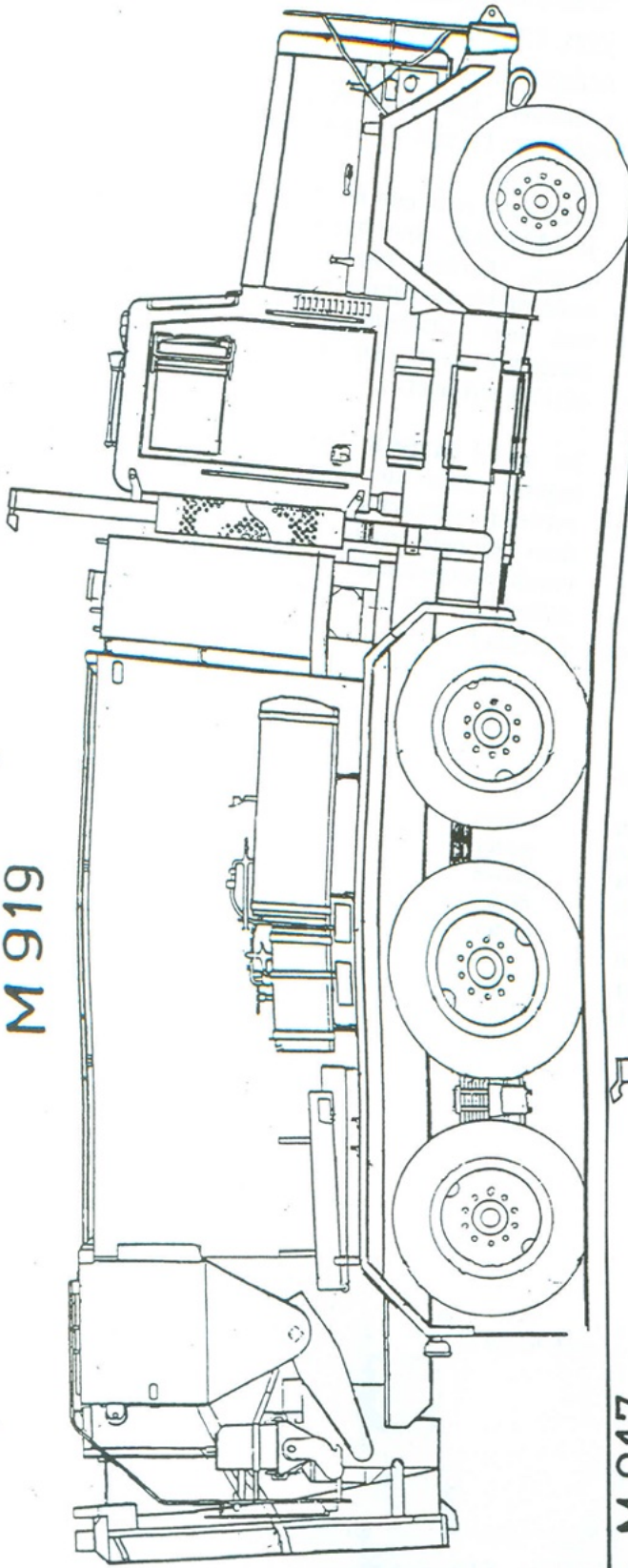
Met dank aan:

- . B. McKenna
- . P. Handel
- . C.J. de Wit

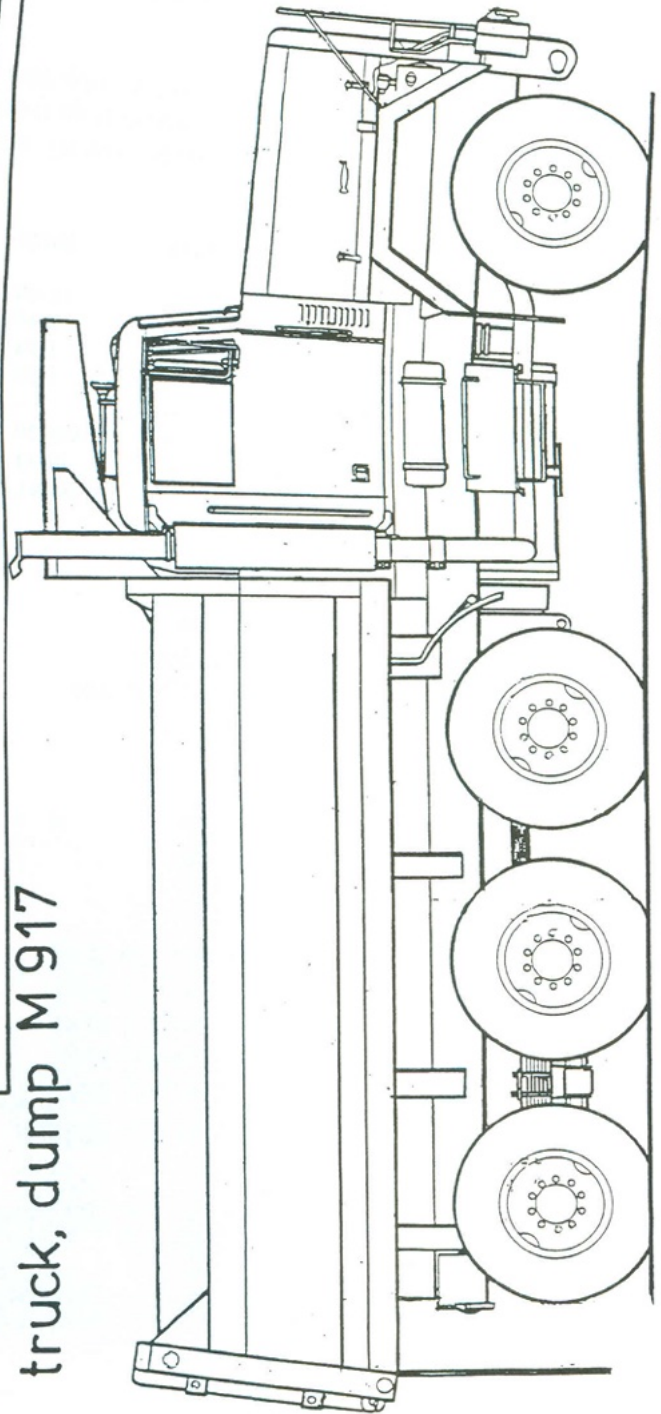
M920 + M870 (© B. McKenna)

truck, concrete mobile 8 cu.yd.
M 919

truck, dump M 917

Hallo allemaal! Hier is weer een keuze uit de diverse bladen uit andere landen. Helaas wordt het aanbod minder. Veel uitgevers willen namelijk niet dat artikelen worden gecopieerd. Gelukkig maken clubredacties minder bezwaar.

Bestellen kan via het bestellijstje. Stuur deze naar **Jan Frankema**, [REDACTED]
Aankruisen welke artikelen te wilt hebben. De kosten bedragen een dubbelkje per copie en daar overheen de portokosten. Door middel van een acceptgiro kan alles na levering worden betaald.

MAFVA Engeland:

- 0 1 Vergelijkingstabel 1:35 Sherman kits, alle merken en varianten
- 0 2 Marmon Herrington, tekening 1:35
- 0 3 Carden Loyd Amphibious Tank, artikel + foto's
- 0 4 FH 18/3 10,5 cm. Een 10,5 cm op een Franse Hotchkiss. Tekening 1:38!
- 0 5 VK3601 Pz.VI, tekening en info, schaal 1:76
- 0 6 Beobachtungswagen Panther, tekening 1:76
- 0 7 130 mm MLRS
- 0 8 Info over 20e Antitank Regiment, 1944-'45

IMM Duitsland (dit blag wordt wederom, vernieuwd, uitgegeven door onze Duitse vrienden)

- 0 9 Artikel over de 251/22
- 0 10 Bouwverslag en beoordeling van de Tetrarch van MMS, 1:76
- 0 11 De 251 en zijn inzet bij verschillende eenheden. Artikel.
- 0 12 De Challenger 2. Artikel
- 0 13 Nieuws op modelbouwgebied, Spielwarenmesse, Neurenberg

IPMS Duitsland

- 0 14 Bouwverslag van de SdKfz.7/1 (8 tons halfrups) van Tamiya
- 0 15 Bouwverslag van de Volkswagen 82e van CMK, schaal 1:35
- 0 16 Flakscheinwerfergerat 60 cm, artikel en tekening.
- 0 17 De V2 van Revell en alles wat daar bijhoort (ook de voertuigen). Artikel en tekeningen

IPMS Italië

- 0 18 De Ford GPA amfibische jeep. Artikel + foto's.

VRAAG & AANBOD

THEO DE HAAN, [REDACTED]

[REDACTED] is dringend op zoek naar de Willys JEEP in schaal 1:24 van Italeri. Gebouwd of ongebouwd maakt niet uit.

JAN SLOT, [REDACTED]

- [REDACTED] heeft te koop:
- een aantal oude nummers van DE TANK: nrs. 66 t/m 80. Af te halen of bij eventuele opzending tegen portokosten;
 - van het tijdschrift TOEN & NU de nummers 1 t/m 94 (hiervan zijn de nummers 1 t/m 24 niet meer verkrijgbaar). Vraagprijs voor dit pakket: f 125,=

RENE DE GROOT, [REDACTED]

- [REDACTED] biedt aan:
- TOEN & NU nrs 1, 4 t/m 11, 13, 14, 15, 17 t/m 22, 24 t/m 28. Prijs f 125,=;
 - DE TANK nr. 88 tot 109, f 50,=

HANS JÜRGEN SCHULTZ, [REDACTED]

[REDACTED] Duitsland vraagt foto's van de Nederlandse Mercedes 250 (vierzijdenaanzichten) en de Leopard 1 en 2, en daarvan graag details zoals de bouten aan de toren, de mitrailleuraffuit en de rookgranaatwerpers.

Sturmpanzer IV 'Brumbär', 1e bouwserie.

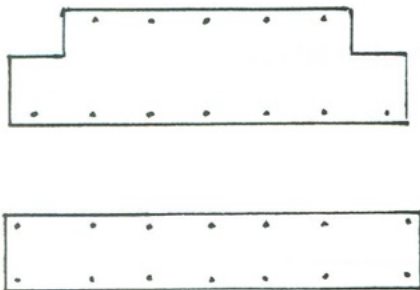
Indertijd had ik twee bouwdozen gekocht van Tamiya's Brumbär, met de bedoeling daarvan de tweede en derde uitvoering te maken. Na het artikel van de heer Timmermans in DE TANK 98 kwam Dragon met een model van de derde bouwserie uit en besloot ik alle drie de versies te bouwen.

De Tamiya doos geeft de tweede uitvoering en zonder veel moeite is daarvan een voertuig uit de eerste serie te maken. Daarvan hieronder het verslag volgens de Tamiya bouwbeschrijving. Ik besloot deze uitvoering te bouwen zonder zimmerit en zonder 'schorten'. Met nadruk wil ik stellen dat de eerste uitvoering volgens foto's zowel met als zonder zimmerit en/of schorten heeft dienstgedaan.

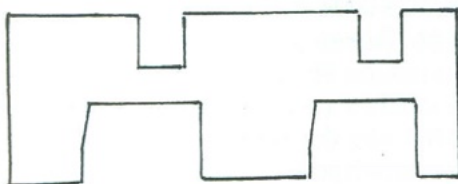
Stap 1: als spanwiel A1 en A2 nemen. D2 en D8 blijven over.

Stap 2: de onderdelen B10, 39 en 40 en de complete uitlaat pas aanbrengen bij de eindafwerking als de achterplaat reeds geleverd is.

Stap 3: meestal onzichtbaar door de zimmerit zijn de extra pantserplaten die op de onderromp van de Pz.Kw.IV zijn aangebracht. Tegen de voorplaat worden twee plaatjes plastic voorzien van klinknagels aangebracht (zie onderstaande figuren 1 en 2). Hierna B1, 6, 7 en 44 vastlijmen.

De extra pantsering aan de rompzijden loopt van 30 mm vanaf de as van het aandrijf wiel tot 47 mm van af de as van het spanwiel. Praktisch gesproken: de gevechtsruimte. Neem hiervoor een plaatje 0,5 mm dik volgens figuur 3 en lijm dit (aan beide zijden) tegen de romp. Dit kan ook in drieën met plastic strip.

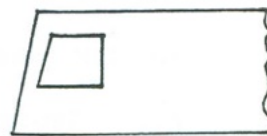

figuur 3

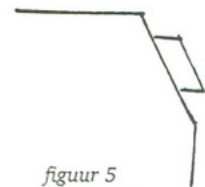
Nu stap 3 en 4 afbouwen en (doe ik altijd) de rupsbanden plaatsen.

Stap 5: de verschillen tussen de koepels van de eerste en tweede uitvoering zijn: a) dakventilator (stap 7 nr. C23) was niet aanwezig. In plaats hiervan luchtopeningen aan de achterzijde van de koepel; b) de kijksleuf van de bestuurder was van het Tiger I type.

Ad a: de verhoging op het dak wegvijlen, binnenin een plaatje lijmen, het gat opvullen met putty en glad afwerken. Om de ontluchtingsgaten in de achterzijde van de koepel was een 'huisje' aangebracht, aan de onderzijde open. Zie figuren 4 en 5.

figuur 4

figuur 5

Denk er om: links en rechts. De bovenzijde van dit huisje komt 3 mm onder de dakrand links en direct onder de antennevoet rechts. Zijwanden: evergreen strip 3,2 mm breed en 1 mm dik, 'beplating' evergreen 0,25 mm dik.

Ad. b: verwijder de bestuurdersopbouw geheel. Uitzagen is het beste. Wederom aan de binnenzijde een plaatje lijmen en het gat opvullen met plastic en plamuur. De nieuwe uitbouw is 26 mm breed. De linker zijkant komt op 1½ mm van de rand van de koepel. Het zijaanzicht is in figuur 6 getekend. De makkelijkste manier is twee driehoekjes van 1 mm dik maken volgens het zijaanzicht en daarop en daar tegenaan een 0,5 mm plaatje lijmen. Maak nu zelf een kijksleuf van de Tiger I Ausf.E en lijm deze tegen de nieuw gemaakte uitbouw.

figuur 6

Nu het bovendek op de onderromp lijmen en goed laten drogen. Hierna de kleine onderdelen uit de stappen 2, 3 en 5 aanbrengen en verder uitbouwen volgens de stappen 6 t/m 9. De stappen 10, 11 en 12 vervallen.

De voertuigen van de eerste uitvoering waren meestal egaal 'dunkelgelb' geleverd. Foto's met duidelijke kentekens en opschriften zijn zeldzaam. Ik ken een foto met twee lampen, een wit balkenkruis en '540' in rood op de koepel.

Sturmpanzer IV 'Brumbär', 3e bouwserie.

Nu er zoveel nieuwe bouwdozen worden uitgebracht, hoop ik dat de fabrikanten meteen de zimmerit op de pantsering van Duitse tanks willen aanbrenge, want met name de Brumbär van de derde bouwserie had bijna geen plek waar geen zimmerit zat.

Ter compensatie van de tijd die aan het zimmerit is besteed heb ik de losse schakels voor de rupsband niet gebruikt, doch een Tamiya rups genomen. De totale bouwtijd bedroeg 20 uur, verdeeld over 18 bouw dagen.

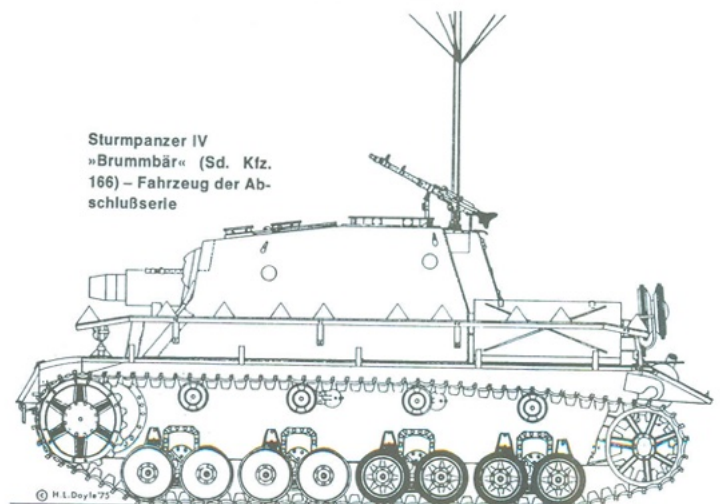
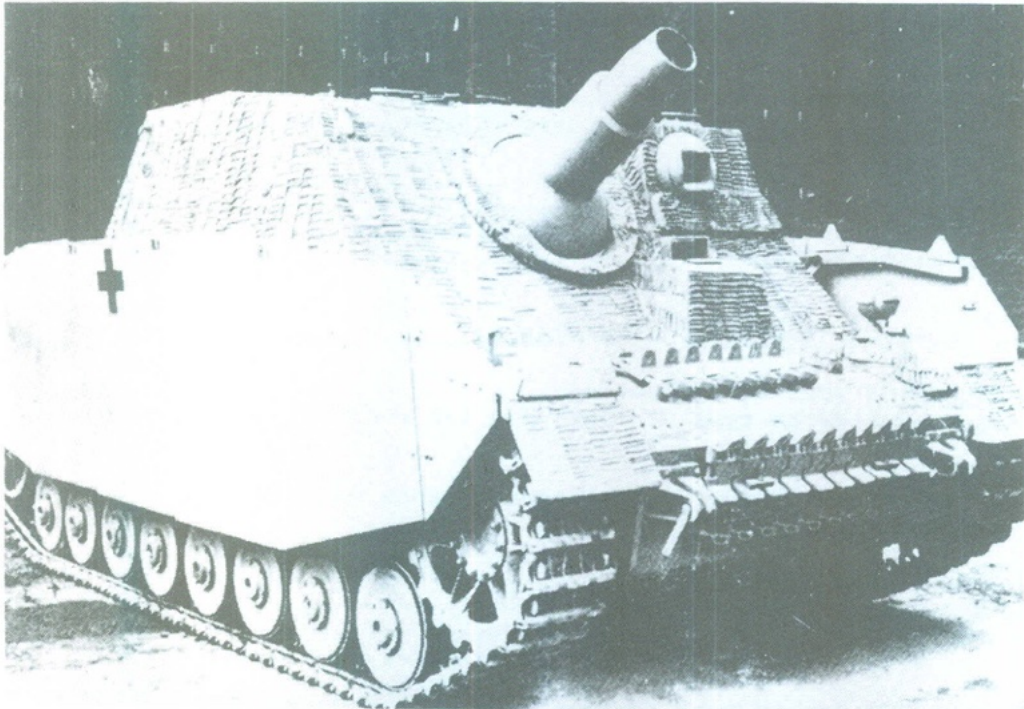
Aangezien de gietramen die Dragon bij deze doos verstrekt gelden voor de gehele Pz.Kw.IV serie, houden we nogal wat onderdelen over. Dit is in de bouwbeschrijving echter duidelijk aangegeven. De bouw gaat zonder moeilijkheden.

Stap 1: geen acht, maar zes paar loopwielen maken.
Stap 2: op geen van mijn vele foto's stond een Brumbär voor met deze uitlaten. Ik heb dus een uitlaat van Tamiya's Brumbär nagebouwd (onderdelen B19/22 + C17).

Stap 7: alle metalen (foto-etched) onderdelen heb ik nagebouwd van evergreen strip 0,25 mm dik.

Stap 8: A3 + A4 zijn iets te lang. Pas aanbrenge na stap 11 en eventueel aan de linkerzijde inkorten.

De kruizen heb ik niet op de zimmerit koepel doch (wederom volgens de foto's) op de zijplaten aangebracht. Al met al een zeer aan te bevelen model van Dragon

DE LANCIER MODELBOUW

Herenstraat 74
2802 KJ GOUDA
HOLLAND

Telephone: (31) 182-528185
Fax: (31) 182-584290

Specialists in military
models, books and
figures

DRAGON MODELS (Herproducties)

6030	SdKfz 138/2 Hetzer (Early version).....f	65,00
6042	15cm Sturm-Infanteriegeschütz 33 auf Pz III.....f	65,00
9031	Stug. III Ausf. A (Michael Wittmann) LAH Barbarossa 1941....f	65,00
9032	PzKpfw III Ausf. G (Afrika Korps).....f	65,00

DRAGON MODELS (Nieuw)

6116	Pantermeyer LSSAH Division (Mariupol 1941).....f	16,95
6120	US Infantry 2nd Armoured Division (Normandy 1944).....f	16,95

DRAGON AANBIEDINGEN (Uit de collectie)

3318	Vietnam (NVA) T-34/85M.....f	39,50
6805	M-46 Patton (Korea War Series).....f	39,50
9009	US Sherman M4A3E8 'Easy Eight" (Korean War Series).....f	39,50
9019	German PzKpfw IV Ausf. F2.....f	39,50
6075	Soviet SU-100 Tank Destroyer.....f	39,50
6804	Josef Stalin 2M UTZM production type (Chinees Volunteer)....f	39,50

ITALERI AANBIEDINGEN (Uit de collectie)

203	US M-32 Sherman Recovery vehicle.....f	19,50
232	US M1A2 155mm gun.....f	15,00
245	US Army Anti-tank Dodge.....f	15,00

ITALERI (Nieuw)

370	Schwere Wehrmacht Schlepper with Flak 43.....f	46,50
-----	--	-------

HASEGAWA AANBIEDINGEN (Uit de collectie)

HB1/2	Kübelwagen type 82 en type 82 'DAK' p/s van f 42,50 voor....f	24,50
-------	---	-------

ON TRACK MODELS

35007	PzKpfw I Ausf. C nA VK601 light reconnaissance vehicle.....f	220,00
-------	--	--------

IRONSIDE

039	German boxcar type G10.....f	63,50
055	German light flatcar.....f	42,50
057	German boxcar OM 'Breslau'.....f	59,95
058	German low sided flatcar.....f	59,95

(NIEUW) RHPS workable tracks voor Sherman type T51 en M4 per set f 59,50

REVELL

3042	Panzerhaubitze 2000 self propelled howitzer.....f	59,95
------	---	-------

Nieuw binnen of binnekort verwacht: WWP boekjes Jeep in detail, Israeli armour in detail en VW Kübelwagen in detail, diverse Eduard etchings, AFV-Club LVTP-5, Hobby Fan interieur voor LVTP-5, set van 5 mariniers voor op de LVTP-5, diverse sets Vietnam figuren, ICM 100mm BS-3 AT-gun, Maquette Valentine Mk. XI, HIPM PzKpfw I met 20mm Breda, Arsenal BRDM-1, Skybow Dodge Command Car etc. etc.

WIJ WENSEN ALLE TWENOT LEDEN EEN FIJNE KERST TOE EN EEN KNALLENDE
JAARWISSELING!

OPENINGSTIJDEN: WOENSDAG TM ZATERDAG VAN 10.00 TOT 17.00
Met de kerst en jaarwisseling andere openingstijden (bel voor info)